

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 68E JAARGANG NO.12, DECEMBER 2007

ONZE VOGELS

De

ose

Kweekverslag van het loodkleurige waterroodstaartje

Rhyancornis fuliginosus fuliginosus

Loodkleurige waterroodstaart

Phoenicurus fuliginosus fuliginosus

Verschijningsvorm

De man ziet er als volgt uit: over het gehele lijf is hij loodachtig donkerblauwgrijs op de roodbruine stuit- en staartkleur na. Hij heeft rond de zwarte snavel wat zwarte veertjes en het oog is ook zwart. De poten zijn zeer donker roodachtig bruin en de nagels zijn zwart. De pop ziet er als volgt uit: mooi grijsbruin op het rugdek, de kop, wangen en vleugels, bukkleur is licht grijs en met over het gehele lichaam een gemarmerde/geschubde tekening. Stuitkleur is wit dat voor een deel in de staart doorkleurt, de uiteindes van de staartpenen zijn weer grijsbruin gekleurd. Oogkleur is zwart en de poten zijn hetzelfde als bij de man gekleurd.

Ik vind het altijd moeilijk een exacte kleurbeschrijving te geven, dus ik verwijs u graag naar de bijgevoegde foto's.

Voorkomen en gewoontes

Het loodkleurige waterroodstaartje heeft een verspreidingsgebied dat o.a. de Himalaya, Yunnan en Centraal- en Zuid-China beslaat. Habitat van deze soort zijn de vochtige bergwouden en men treft deze soort vooral langs de vele bergbeekjes en rivieren. Bij deze waterpartijen zoeken zij hun voedsel dat bestaat uit de diverse insecten die zowel op, boven als in het water leven. Men kan ze al springend, duikend en vliegend achter de diverse insecten aan zien gaan en men kan dan meteen het typische staarthip- en spreidgedrag waarnemen bij deze vogels. Het is een soort die zeer territoriaal is ingesteld, maar man en pop leven wel in hetzelfde in verhouding grote territorium.

Als het broedseizoen aanbreekt, zullen de beide seksen elkaar weer treffen op een plek in hun territorium waarvan zij denken dat het een goede plek is om hun kroost groot te brengen. Wanneer het broedseizoen nadert zwelt bij zowel de man als de pop het gezang. De zang is een serie van geslaakte tonen die frequent worden herhaald; wat overigens niet onaardig is om aan te horen. Als alarm maken zij een geluid dat te vergelijken is met het geluid alsof men twee stenen tegen elkaar ketst.

In de natuur wordt als nestplaats vaak een plek opgezocht als een overhangende beekwand die rijkelijk is bedekt met boomwortelgroei. Tussen deze boomwortels bevinden zich talloze holtes en plekken waarin zij hun nestje kunnen maken. Het maken van een nest is een typische vrouwenaangelegenheid. De pop maakt een mooi komvormig nestje dat bestaat uit diverse plantendelen en mossen en dan wordt afgewerkt met dierlijke haren. Als het nestje klaar is, legt de pop gemiddeld vier eitjes die vaalwit zijn en geheel bedekt met licht roodbruine spatjes of vlekjes die aan de stompe kant van het ei het meest aanwezig zijn. In de tijd dat er eitjes zijn, is de man nog feller tegen alles wat zich in zijn territorium begeeft. De vogeltjes zijn

eitjes geknipte

1 dag oude waterroodstaart jong

klein van stuk met hun 12cm, maar dat weerhoudt hen er niet van alles weg te jagen. Het broeden neemt ongeveer 2 weken in beslag en als de eitjes uitkomen, gooien de oudervogels de eierschalen in de stromende beek. Dit gedrag behoort bij hun overlevingstactiek om zo eventuele rovers op een dwaalspoor zetten. Hetzelfde wordt ook gedaan met het wegbrengen van de ontlasting van de jongen. Dit is dan weer in hoofdzaak om ziektes te voorkomen. Het voeren van de jongen wordt door beide ouders gedaan.

De jongen zijn bij het uitkomen licht van lichaamskleur met bruine donsveertjes. Tegen de tijd dat ze uitvliegen, lijken zij op de pop, maar zijn ze valser.

Het uitvliegen geschiedt op een gemiddelde leeftijd van 15 dagen. De jongen van de eerste ronde komen nu volledig voor rekening van de man, die ze nog enige tijd zal doorvoeren. De pop is dan al vaak weer bezig met het opknappen van het nest voor de volgende ronde. Meerdere rondes zijn deze vogels dus gewoon.

zojuist geringd waterroodstaart jong

net uitgevlogen waterroodstaart op hand

Aanschaf

De vogels kreeg ik van een man uit België. Hij kwam bij mij om o.a. roodkeelnachttegelen te halen waarmee ik toen gekweekt had. Wij raakte langdurig aan de praat over vogels en zo vertelde hij dat hij wisselend succes had met de loodkleurige waterroodstaartjes. Hijzelf dacht dat deze vogeltjes die toch al niet veel meer aanwezig zijn in onze vollères, in een soort van fokprogramma moesten komen om de soort voor ons vogeliefhebbers te behouden. Hij vroeg mij of ik interesse had en u begrijpt het al, dat had ik wel. Zo ontstond er een vertrouwensband en werden diverse vogels en soorten zonder betaling van eigenaar gewisseld. (Ja, het kan nog in de vogelwereld; vertrouwen geven en krijgen).

Man en pop werden tegelijk in hun kweekbox van 2m hoog, 2,3m diep en 1,25m breed geplaatst en deze moest toen nog volledig aangepast worden aan de eisen van deze vogels. Denkt u maar aan begroeiing, stromend water e.d.

De winter deed licht zijn intrede en ik heb de vogels koppelgewijs naar binnen gebracht. De temperatuur lag rond de 5° C en het licht bedroeg 11 uur. De winter was zeer zacht, dus nadat ik de vollière had aangepast naar hun behoefte, verhuisden de vogels alweer snel naar buiten. Na enkele weken weer buiten begon de man zijn balts te

vertonen en zijn zang te laten horen. Ik zag dat de pop hierop reageerde en ontvankelijk was voor zijn avances. Hierop inhakend heb ik diverse nestgelegenheden in de kooi geplaatst en nestmateriaal verstrekt.

Op donderdag 8 maart zag ik de pop met nestmateriaal vliegen. Zij had een kanarietralienestkastje uitgekozen dat op een hoogte van 2meter hing en aangekleed was met kunstkerboomtakjes.

Het nest was op 12 maart volledig afgebouwd uitsluitend door de pop. Het nestmateriaal bestond uit haarwortels van planten/struiken, mos, kokosvezel, dor blad en dierlijk lichtgekleurd haar. Na dit nest gebouwd te hebben zag ik de pop ook bezig aan een ander nest. De vraag waarom kan ik u niet volledig beantwoorden. Alleen is het wel zo dat ik dit fenomeen wel vaker heb meegemaakt bij andere insectenetters. Blijkbaar is het zo dat de poppen dan een voorschotje nemen op de bouw van het nest voor de tweede ronde, zodat ze, als het zover is, het alleen nog maar hoeven af te werken en zo hun beschikbare tijd beter kunnen verdelen tussen nog te voeren jongen en het gereedmaken van het nest voor de tweede ronde en nog tijd te hebben voor manlief om te paren etc. etc.

Vrijdag 16 maart werd het eerste ei gelegd in de ochtenduren. Ook was dit de tijd dat ik het voedsel ging opvoeren in hoeveelheid en

onder begeleiding van moeders 15 dagen oud

koppel loodkleurige waterroodstaart

diversiteit. Het basisvoedsel bestond uit meelwormen die bepoederd waren met Aves' insectenstrooi en wat spirulina, dat vervolgens werd aangevuld met buffalowormen, wasmot, larven, diepvriespinky's, eivoer, krekels nr. 5 en veel door mij verzameld vliegend/kruipend weideplankton.

Ook kregen zij af en toe gevangen waterluis en verder wat er in het netje kwam, o.a. waterrotretjes. Dit gaf ik dan in een ondiep doorzichtig schaalje met water. (stukje nabootsing van het natuurlijk voedsel). Op maandag 2 april was het dan zover. Rond 9 uur 's ochtends zag ik de eerste eierschalen liggen op de bodem van de volière. Zowel man als pop waren direct druk bezig met zoeken naar voer. Eventjes op een afstandje gekeken en al snel werd mij duidelijk dat het voer dat er stond in overvloed en variatie, geen enkele aftrek bij de vogels kon genieten. Vliegend spul werd door pa en ma gevangen. Dus schepnet uit de schuur en op jacht maar weer. Ondanks dat het nog erg vroeg was, kon ik toch aan redelijk wat vliegend spul komen. Dit werd met grote dank ontvangen door de vogels, want ze waren er meteen erg druk mee en de jongen van een paar uur oud werden door beide vogels gevoerd. Dinsdag 3 april was de pop van het nest en heb ik meteen maar eventjes gekeken in het nest. Ik zag daar 5 lichtroze jongen liggen die bedekt waren met een lichtbruin dons. De pop had totaal geen moeite met de nestcontrole,

loodkleurige waterroodstaart man

loodkleurige waterroodstaart pop

maar de man kreeg het elke keer op zijn heupen als ik in het hok moest zijn om te voeren o.l.d.

Ik blijf het toch altijd een fantastisch fenomeen vinden dat de man, die zich eerst nergens mee bemoeit qua nestbouw, broeden e.d., het dan opeens op zijn heupen krijgt en als een voorbeeldige vader zijn jongen voert en beschermt. Vol goede moed had ik 5 ringen bekleed met een ventielslangetje, maar op de dag van het ringen was het gehele nest leeg. Niks te zien van dode jongen of gemerkt dat er problemen waren. Wat had ik de pest in, zeg. Maar ja, er zijn ergere dingen in de wereld. Blijkbaar dachten de beide vogels hetzelfde, want op woensdag 11 april was het "reserve" gebouwde nest dat nog niet geheel afgewerkt was, compleet afgewerkt met dierlijk haar en wat mos. Zaterdag 14 april was het eerste ei van ronde twee gelegd. In deze tweede ronde ging het wel zoals het hoorde, en zo kon ik op zondag 6 mei de jongen ringen. Ik heb de jongen geringd met een 3mm ring. Dit is echter niet de maat die wordt opgegeven in de ringlijsten van de N8vV. Daar staat in dat er met 3,2mm geringd dient te worden. Als het even kan, probeer ik altijd een maatje kleiner te ringen om zo te bewijzen dat ze goed geringd zijn en verder dit soort nesten van zeldzamere vogels met rust kan laten en er bijna altijd zeker van ben dat de ringen er niet afgaan in het nest.

De jongen hebben hetzelfde tekening/verenkleed in het nest als de pop, al is het wel wat valer. Bij het uitvliegen na zo'n 15 dagen zag ik wel wat kleine verschillen, maar of hieraan de kwalificatie verschil van geslacht bij jonge vogels te hangen is? Daar waag ik mij niet aan. Informatie heb ik nergens kunnen vinden hierover. Misschien heb ik wel allemaal poppen gekweekt. (Zou wel sterk zijn, als dit zo was, toch?). Ik zal het wel zien bij het volwassen worden van de jonge vogels. De jongen waren na ongeveer 32 dagen zelfstandig. Een derde en een vierde ronde had ik niet meer verwacht, maar geschiedde toch. Deze rondes verliepen zoals ronde twee.

En zo eindigde een geslaagde kweek met de loodkleurige waterroodstaart die zeer zeldzaam is geworden in de volières.

Ook deze soort werd weer ingeruild voor een voor mij nieuwe uitdaging: een nog niet eerder door mij gekweekte soort. Wat dat is geworden zult u wellicht wel lezen in een van mijn kweekverslagen, maar u weet het: eerst kweken en ervaring opdoen en dan pas bewijzen d.m.v. foto's en schrijven.

Tekst: A.Bakker

Foto's: familie Bakker.

De

usel

Kweek met de Afrikaanse Lepelaar (*Platalea alba*)

groepje waadvogels vlnr: Heilige ibis, 1stejaars witte ibis lepelaar, witte ibis, koereiger (net op kleur), witte ibis.

Orde: Ciconiiformes – waadvogels

5 families	Ned. naam	aantal soorten
Ardeidae	reigers	60
Ciconiidae	oolevaars	19
Scopidae	hamerkop	1
Balaenicipitidae	schoenbekoolevaar	1
Threskiornithidae	ibissen en lepelaars	32

Met dit lijstje van 5 families krijgt u een indruk wat er in de orde waadvogels zoal voorkomt. Ter verduidelijking wil ik nog even kwijt dat sommige auteurs voor deze orde ook de benaming reigerachtigen c.q. oolevaarachtigen gebruiken. Het is maar dat u het weet.

Kenmerken

Ze zijn middelgroot tot een lengte van meer dan 150cm en hebben lange poten, hals en snavel. Kunnen niet hard rennen, maar lopen met statige passen. De meeste soorten komen voor in tropische en gematigde gebieden. De voeding is vrij gevarieerd en altijd dierlijk.

Het bestaat uit kleine zoogdieren, insecten zoals sprinkhanen, vissen, kikkers, larven, slakken en waterdieren als kreeftjes e.d. Onverteerbare resten worden uitgebraakt. Er zijn ook soorten, die aas, slangen en jonge vogels verorberen. Ze broeden over het algemeen in kolonies. Er wordt genesteld in rietkragen, struiken of bomen. Het nest stelt weinig voor. Het is in een platte vorm gemaakt van takken, twijgen en halmen. Het broeden en verzorgen van de jongen wordt door beide ouder vogels gedaan. Het voedsel wordt opgebraakt in de snavel van de jongen. De legsels zijn klein. Om de andere dag wordt er een ei gelegd en soms slaan ze nog een dag over. Het derde en eventueel vierde jong is dus in verhouding erg klein en heeft weinig kans te overleven. Ze worden meestal ook nog geterroriseerd door ouderen c.q. broers of zussen. Waadvogels worden niet vaak gehouden in volières, want het onderkomen moet ruim en hoog zijn. Ook de voeding zoals vissen en dode kuikens is dikwijls problematisch. Wanneer dit alles geen problemen geeft, zijn het ideale vogels om te houden. Ze zijn sterk, rustig van aard en worden snel vertrouwd met de

Witte ibis

Volwassen lepelaars

verzorger. Ze kunnen bovendien bij goede verzorging oud worden. Ook broedresultaten zijn mogelijk. Zeker bij wildvangvogels zal men wel het nodige geduld moeten opbrengen. In de loop der jaren heb ik verschillende leden van de orde in mijn volière gehad. Ik zal me verder beperken tot de familie van de lepelaars.

Familie: Threskiornithidae –lepelaar

geslacht	soort	Ned. naam	herkomst
<i>Platalea</i>	<i>Leucorodia</i>	witte	Europa – Afrika
<i>Platalea</i>	<i>Minor</i>	zwartgezicht	Z. Japan – Z. China
<i>Platalea</i>	<i>Alba</i>	Afrikaanse	Gambia tot Soedan
<i>Platalea</i>	<i>Regia</i>	konings	Australië
<i>Platibis</i>	<i>Flavipes</i>	geelsnavel	Australië
<i>Ajaja</i>	<i>Ajaja</i>	rose	S. USA

De bovenstaande gegevens zijn gehaald uit "A complete checklist of the birds of the World".

De Nederlandse naam heb ik vrij vertaald uit het Engels.

Inleiding

Lepelaars worden door weinig liefhebbers gehouden. Men heeft de nodige ruimte meestal niet en de overheersend dierlijke voeding is in de meeste speciaalzaken niet te koop. In dieren- en vogelparken komen we ze wel tegen en er komen ook broedresultaten voor. Voor hen die de te nemen hindernissen kunnen overwinnen, zijn het ideale volièrevogels.

Ze zijn sterk en nauwelijks bevattelijk voor ziektes bij goede verzorging. Het zijn schoonheden in begroeiende en naar behoefte aangepaste volières. Het zijn rustige vogels en worden vrij tam. Bij wildvangvogels zal men de nodige tijd moeten nemen voor het acclimatiseren. Het kan jaren duren, maar dan behoren broedresultaten ook tot de mogelijkheden. Met eigen-kweekvogels is het wat makkelijker, maar dan zal men moeten oppassen voor inteelt.

Afrikaanse lepelaar

Het verenkleed is wit. De poten en het naakte gezicht tot net boven het oog is rozerood. De snavel is blauwgrijs met rondom een rand van ±5mm die ook weer rozerood is. In de broedtijd wordt het roze gedeelte knalrood. Deze kleur blijft niet gedurende de hele broedtijd en gaat als het ware met hun stemming (!) op en af. Het kan dus goed zijn dat de broedende vogels ondertussen alweer van kleur af zijn. Zowel man als pop zijn gelijk gekleurd, maar bij volwassen vogels is de snavel van de man ongeveer 4cm langer dan van de pop. De lepelvormige snavel is uniek in de vogelwereld. In tegenstelling tot een gewone lepel heeft deze een platte vorm. Naar het schijnt is het een netwerk van zenuwen en daarmee een uiterst gevoelig instru-

ment. De vogels bezitten een soort kuif die meer bolvormig is.

Biotoop en voeding

Ze komen voor op plaatsen met ondiep water zoals meren, vennen, moerasgebieden en rivieren. Bij het zoeken naar iets eetbaars bewegen ze hun geopende snavel door het water op en neer zoals een boer zijn zeis. Wordt er iets van hun gading waargenomen, dan klappt de val (lepel) dicht. Vaak zie je lepelaars in groep foerageren. Ze bemachtigen op deze manier vis, kikkers, slakken, waterinsecten en ander dierlijk eetbaars. Ze nestelen in rietkragen, struiken en bomen. Uiteraard het liefst in of boven water. Er worden 2-3 eieren gelegd. Ze nestelen en broeden meestal in kolonies vaak met andere soorten.

Verzorging in volières

Er werden 2 koppels gekocht bij de handel. Deze vogels waren wildvang en geïmporteerd uit Afrika. Ze liepen in een omheinde wei en waren gekortwiek tegen wegvliegen. De seksen waren goed te onderkennen, door de ongeveer 4cm langere snavel van de mannetjes. Ze waren vies en zagen er niet uit. Ze zaten goed in het vlees en de rest zou later wel komen. Het heeft overigens 2 jaar geduurd, voordat ze hun smetteloze witte verenkleed terug hadden. Een van de twee mannen had aan weerszijden een inham aan de bovensnavel. Waarschijnlijk had deze aan een draad of iets van dien aard vastgezet. De lengte is 90cm en het gewicht ± 1800 gr. De vogel had er geen last van en later kon ik hem van een afstand herkennen wat wel gemakkelijk was bij het noteren van gegevens.

Acclimatiseren

Ze kregen een volière terbeschikking van 150m² en in de nok 4.5m hoog. Ze deelden deze met andere waadvogels als reigers en ibissen. De volière is voor het grootste deel begroeid met gazongras. Het ontbreekt ook niet aan coniferen, laurierstruiken en ook heesters en vaste bloeiende planten zijn aanwezig. Er is verder een nachthok dat ook zo nodig vorstvrij gehouden kan worden. Als horizontale zitstokken worden stammen gebruikt die minimaal een doorsnede van 15cm moeten hebben.

Voeding

Geïmporteerde vogels krijgen voor het gemak meestal een eenzijdige voeding die dan uit dode kuikens of vis bestaat. Meestal zoute vis, wat in de volière problematisch kan zijn. Mijn ervaring met de meeste waadvogels is dat ze liever zoetwatervis nemen en de zeevis vaak weigeren. In stukken geknipte kuikens, zoetwatervis en ook kippenhart worden probleemloos genomen. Vooral vis is in Z.O.-Brabant nauwelijks tekrijgen. En ook onbetaalbaar. Alleen kuikens is te eenzijdig en daarom moest een goed alternatief gevonden worden. Dat werd opgelost met zachte kattenbrokjes uit blik en puppybrokjes.

Lepelaar verontrust bij het maken van de foto.

Lepelaar broedend mannetje

Het heeft maanden geduurd, voordat ze geaccepteerd werden. Nog steeds pakken ze de andere lekkernijen het eerst en als het niet anders meer kan, worden de puppybrokjes genomen. Het is een kwestie van voorzichtig rantsoeneren om tot een goed resultaat te komen. Men moet op meerdere plaatsen tegelijk voeren. Het beste kan men alles samenhuutselen, dan leren ze op termijn alles eten. De kuikens wel in stukken knippen. Ik knip de dooier voor het grootste deel weg anders wordt het een plakboel.

Broedgegevens

Ter ondersteuning voor het te maken nest had ik wat zelfgemaakte koepels voorzien van niet te grof gaas. Deze waren zo'n 60cm in doorsnede en op 2,5m hoogte met binddraad (staal) vastgezet. Na enige jaren werd door een zichzelf gevormd paar genesteld. Aan de rode kleur was te zien dat ze zover waren, maar dat gaat op en af. Veel gedacht, gehoopt en gekeken, maar eieren leggen moeten ze toch zelf doen. Er werden takken, snoeisels van de bruidssluier en ook bladeren van de Japanse bamboe verwerkt. Er werd drijftig gesneld en ook paringen volgden, maar daarbij bleef het. De snavel is dus niet alleen om te eten, maar ook om volop mee te vrijen. Als ze bij elkaar komen en ook als ze paren, wordt het gereedschap drijftig gebruikt om elkaar te behagen en in de juiste stemming te brengen. Maar dan september 2005, 8 jaar na aankoop, wordt het eerste ei gelegd. Even geduld is bij lepelaars dus wel gewenst. Twee dagen later volgt een tweede. De eieren zijn crèmekleurig met vooral op de stompe pool chocoladekleurige vlekjes. Dat vonden ze genoeg en op zich is dat ook niet zo erg. De jongen uit latere eieren schelen zoveel in grootte dat ze tegen hun oudere broers en zussen geen of nauwelijks overlevingskansen hebben. Ze kapen niet alleen het meeste voedsel weg, maar tiraniseren en doden de jongen in hun overlevingsdrang. De dag voor het leggen wordt er al een groot gedeelte van de dag op het nest doorgebracht. Ik had de trap al in de buurt klaarstaan om controles te doen. Er wordt door beide vogels gebreed. De medebewoners worden geduld, zolang ze niet te dicht in de buurt komen. Na een kleine maand waren de eieren uit het nest verdwenen en was ik een illusie armer. Ze houden op die manier de spanning er wel in, want het seizoen was natuurlijk ten einde. Maar in de loop der jaren raak je wel iets gewend aan niet alledaagse vogels. Maar weer aan 2006 denken en hopen dat het dan wel lukt. Ik had tevens ruim de tijd om te bedenken wat er moest gebeuren, als ze weer zo laat zouden broeden. De levenskansen voor jongen die in oktober geboren worden, is in verband met de kortere dagen en de kou waarschijnlijk nihil. Zorgen voor de toekomst dus en ik hoopte dat hun Afrikaanse tijdsklok na 9 jaar zich ten gunste van de onze zou keren. Maar de natuur laat zich niet dwingen en 2006 bracht tot op zekere hoogte een identiek verhaal op de klokken. Half oktober

tegen het einde van de broedtijd merkte ik dat de vogels wat actiever waren bij het aflossen. Ook is het nu zo dat de broedende vogel 's morgens bij het voeren het nest verlaat om te eten, voordat zijn maatje bij het nest is. Enerzijds maak ik me ongerust over het koud worden van de twee eieren, maar anderzijds krijg ik wat meer tijd om de trap te beklimmen en te inspecteren. Woensdag 18 oktober merk ik dat een ei aan de onderzijde 1cm in doorsnede is aangepikt. Mijn hart klopt als bezeten en ik vind de lopende uren weinig rust meer. Toch ging het sneller dan ik verwachtte en toen ik om 2 uur langs de vollière liep, zag ik een driekwart eischaal op de grond liggen. Ofwel het jong was uitgekomen of het was weer mis. Ik was zo benieuwd dat ik meteen ben gaan kijken. Ik zag het kuiken onder de zich opgerichte vogel liggen en het was volkomen droog. Ik wist me er nog steeds geen raad mee, maar tegen de avond heb ik het toch uit het nest gehaald. Er werd fel met de lepel naar me uitgehaald, maar ik kreeg toch de kans het kuiken onder de in opwindende staande vogel weg te grissen. Zo snel mogelijk heb ik het naar de warmte van de couveuse gebracht. U hebt ondertussen wel begrepen dat mijn natuurbroedershart het afgelegd had tegen de zekere weg van het kunstmatig met de hand grootbrengen.

Handopfok

Ik heb als knaap - zo'n 60 jaar geleden - vaak jonge vogels grootgebracht. Deze werden door mijn vader uit het bos meegebracht. Om ze te laten liggen na het hakken van de bomen was wat al te barbaars. Het ware meestal eksters, vlaamse gaaien en kauwtjes. Ze werden grootgebracht met in melk geweekte beschuiten en pieren uit de soep (vermicelli). Maar ook werden diverse knebels onder stenen vandaan gehaald en ook pieren werden gevangen. Maar om een kuiken dat net uit het ei gekomen is en nog geen voeding van oudervogels gehad heeft, groot te brengen, dat is natuurlijk andere koek. Ik heb om advies gevraagd bij liefhebbers die ervaring hadden met andere vogels dan lepelaars. Zij voerden een gemalen mengsel met een voederpompje zoals ook voor kleine zoogdieren wordt gebruikt. Er werd 6x daags gevoerd en de eerste voeding was wat gekookt en afgekoeld water. Verder was het advies om niet teveel te voeren. In de nacht kregen ze niets. De praktische invulling was me nog niet duidelijk en de kreet niet te veel voeren daar kon ik natuurlijk ook niet veel mee. Maar ik was dankbaar voor de gegevens en had dus een begin en daarmee kon ik aan de slag. Wel had ik me ondertussen voorgenomen om alles in tabelvorm te gieten om het voor anderen openbaar te maken.

Opfokvoer

Er is tegenwoordig voer in de handel om jonge vogels mee groot te brengen. Ik had me al voorgenomen dat ik geen kant-en-klaar blik-

Lepelaar 5 dagen jong, handopfok

Lepelaar 4 weken jong, handopfok

voer zou gebruiken. Ik kon me namelijk op geen enkele manier voorstellen dat mijn te maken dierlijk maalmengsel slechter zou zijn dan het kant-en-klare opfokvoer.

Gegevens voeding

ingrediënten	aantal stuks	gewicht/gram	bewerking
meelwormpoppen	7	1	geen
sprinkhanen	1	1	verwijder poten/vleugels
vis 2cm hg 6cm lg	1	8	verwijder staart/vinnen
puppybrok	6-7	1	geen
catty	1	2	geen
hart(jeip)	1	5	geen
eendenkuikens	1	18	verwijder kop, dooier, pootjes

Noot: gewicht zonder toevoeging van water. De kuikens vooraf ontdoen van dons(stropen). De meelwormen evt. vervangen door meelwormen.

Dit mengsel wordt in een molen gemalen en dagelijks vers gemaakt en in de koelkast bewaard. De eerste voeding wordt \pm 24 uur na de geboorte verstrekt. Deze bestaat uit enkele druppels gekookt en weer afgekoeld lauw water. De rest van de dag een paar gram per dag. Vanaf de 2^e tot de 10^e dag krijgt het, schrik niet!, 30% van het kuikengewicht aan voeding. Er wordt 6x daags vanaf 7 uur 's morgens tot 10 uur 's avonds om de 3 uur gevoerd. Dit gebeurt met een voedingspompje dat voorzien is van een zacht gummie slangetje van inwendig 4mm. Zo'n pompje kan 14cc voeding bevatten wat neerkomt op 16gr. De voeding is procentueel aan het gewicht van het kuiken gerelateerd. Men zal dus een digitale weegschaal bij de hand moeten hebben. Het te gebruiken mengsel per keer wordt in de magnetron (600 watt) 5 seconden op de lowstand opgewarmd. Vervolgens met wat lauw water wat dunner gemaakt en tevens wordt wat gistocal toegevoegd. Men moet rekening houden met een restant gewicht in de spuit en dat wordt verwijderd en spuit(pomp) met slang wordt na iedere voeding grondig gereinigd. Na het voeren wordt ook het snaveltje zowel binnen als buiten gereinigd. Handig hulpje is een nat gemaakt wattenstokje. Ook hierbij gebruikt men lauwwarm water en voorkomt men korstvorming en ziektenkieren. Ook krijgt het kuiken op deze manier wat extra vocht binnen. Het is wel zaak voorzichtig te werk te gaan en geen schade aan te richten. Het is voor beide partijen even wennen en het loopt steeds makkelijker. Wel moet je het kopje losvast blokkeren, want het gaat zowel zijwaarts als van voren naar achteren als een hobbelpaard op en neer. Men moet zichzelf wel vermannen om niet teveel te geven, want het lijkt al gauw of het te weinig krijgt. Als indicatie voel ik

Natuurbroed jongen witte ibis 14 dagen oud. Let op het enorme verschil in grootte. Het jong links onder is 9 dagen.

dagelijks of het borstbeen niet te scherp wordt. Ook hou ik me vast aan jonge witte ibissen (natuurbroed) die moddervet in het nest liggen. Ik voer op de tafel en heb de eerste 6 dagen een warmtelamp boven het kuiken om het warm te houden. Vanaf de 11^e tot de 17^e dag loopt de voeding terug naar 17% van het kuikengewicht. Vanaf dag 18 wordt het 18%, maar komen er 6 sprinkhanen als vast voedsel dagelijks bij. Deze worden uit mijn vingers gepakt. Met 36 dagen 10% gemalen en 8% vast in de vorm van 6 sprinkhanen en verder stukjes kuiken met dons voor het vormen van braakballen. Vanaf dag 45 gaan we naar vast voedsel. Het begint ook stukjes zelf te eten. Dag 55 krijgt het 200gr voedsel in bakjes, nl. 5 hartjes, 40 puppybrokjes, 6 catty en 2 kuikens (geknipt) verdeeld in 3 porties. Al gauw kan dan op 1 voeding worden overgegaan. Als ik dan met 200gr bovenkom, slokt het deze in een paar minuten op. Dat is de gewoonste zaak bij deze vogels.

Genoeg over voeding en we gaan nu terug naar de dag van uitkomen.

Kuiken

Het heeft veel weg van een eendenkuiken en is gehuld in smetteloos wit dons. Het typische lepelaarsnaveltje is vanaf de eerst dag aanwezig en het is 22cm lang en de lepel is 9mm in doorsnede. De kleur van de snavel, pootjes en het naakte gezicht is vleeskleurig roze. De oogjes zijn op de tweede dag al open.

Couveuse

We beginnen met een geleende broedmachine en de temperatuur is 37°C. Het kuiken is geplaatst in een stenen bloempot. Deze is gevuld met beukensnippers (bodemstrooisel voor nachthokken) met daarop een servet. Op deze bloempot heb ik een omgekeerd pitrietten mandje geplaatst met daarover een doek. Dit alles tegen het licht van de gloeilampjes die telkens aan- en uitspringen. De temperatuur loopt naar 200 op de 24^e dag. De 5^e dag heb ik het servet weggenomen, zodat de teentjes houvast krijgen om vergroeiingen tegen te gaan. Het kuiken slaapt met de kop onder de buik gedraaid. Een vreemde houding en ik schrik ervan. Het hartje ging op en neer en ik was weer min of meer gerust. Als ik met eten kom, is het springlevend. Het heeft waarschijnlijk te weinig kracht om zich op te richten. Acht dagen oud is de behuizing te klein en ik heb ondertussen voor een nieuwe behuizing gezorgd. De opening heb ik aan de bovenzijde geplaatst en dat is veel handiger. Ik heb ook een natuurlijker nest geplaatst met halmen e.d. Op de 15^e dag weegt het 200gr en als het zich rekt, is het 30cm hoog. Met 17 dagen verlaat het regelmatig het nest en zoekt de warmste plek bij de donkerstraler op. Het wordt nu geringd met een 16mm vaste voetring. Het wordt nu dagelijks gemasseerd om de veertjes makkelijker uit de veerkokers te krijgen. Vijftiendertig dagen oud heb ik het nest verwijderd en zit het op een 3cm dikke laag beukensnippers. Ook de pootjes en tenen worden regelmatig zuiver gemaakt. Het naakte gezicht is blauwig. Ik laat het op mijn hand zittend oefeningen doen door het omhoog en omlaag te bewegen. Het wordt met lauwwarm water besproeid. Met 6 weken weegt het 700gr en heeft een vleugelspanwijdte van 90cm. Het begint ondertussen ook al te vliegen voor zover het in de keuken mogelijk is. Na de voeding laat ik het zo'n 15 tot 30 minuten buiten de couveuse. Met 50 dagen gaat het de binnenvolière in.

Nawoord

De broedtijd is 28 dagen. Het tweede ei was onbevrucht. De verzorging zoals besproken kan met kleine aanpassingen ook voor andere vogels dienen. Wat mij betreft gaat natuurbroed altijd voor handop-fok. Alleen als er overmacht is en er geen kansen zijn om de jongen op stok te krijgen, is het m.i. verantwoord ze met de hand (kunstmatig) groot te brengen. Maar wat of hoe u het doet, ik hoop voor de liefhebberij, dat u er het juiste snavelgevoel bij hebt.

Met sportgroeten uit Budel en tot een volgende keer.
Tekst en foto's: Huub Lammers

Over kanaries gesproken

Serieuze harzerkweek

Over het algemeen is het bekend, dat er reeds veel geschreven is over de kanarieteelt en je zou denken dat het streven naar ons ideaal toch wel eens bereikt moet worden. Integendeel, door de aanhoudende afwijkingen van een bepaalde teeltwijze, geringe kennis van fokparen en weinig kennis van zang is er bij veel kwekers nog weinig van terecht gekomen. Het geven van goede voorlichting aan beginnende kwekers, zodat ze niet in dezelfde fouten vervallen, is van groot belang. Het is nog steeds zo dat men van ervaren kwekers (liefhebbers) kan leren. Serieuze kwekers zullen stamteelt moeten beoefenen, wil men in de teelt van harzers wat bereiken. Onder stamteelt wordt verstaan telen in een bloedverwantschap. Dus een voortgezette doortelt van een stam vogels met zeer nauwgezette bijhouding van het kweekboek over verdere veredeling van de goede karaktereigenschappen van de oorspronkelijke dieren. Ook bij de aanschaf van nieuwe vogels moet u niet vergeten dat deze moeten passen bij uw eigen stam voor wat betreft zang en erfelijkheid. Stamteelt mag echter nooit door sterke inteelt gedreven worden, want dat zou spoedig onttaarden in verzwakking etc. Natuurlijk mag de zuiverheid van de zang niet vergeten worden. Veel kwekers hebben in hun streven naar te grote reinheid en door onvoorzichtigheid voortdurend hun vogels weggedaan, hetgeen de ondergang van de stam betekende. Vaak door onkunde of gemakzucht wordt er

grote schade aangebracht. Daarom dienen de kwekers er rekening mee te houden dat ze niet in de fouten vervallen van voorgaande kwekers. Ons doel moet zijn steeds de toeren te verbeteren en in de stam vast te leggen. De opbouw van goed kweekmateriaal en de zang zijn de voornaamste eisen. Jammer genoeg wordt vaak door veel kwekers de waarde van de juiste poppen niet gewaardeerd. Het mannetje kan naar eigen idee worden uitgezocht. Bij de popjes moet je je echter geheel op afstamming, de goede eigenschappen, betrouwbaarheid verlaten. De gezondheid van de jongen hangt in hoofdzaak van de stamwifjes af. Nimmer mag worden vergeten dat de jonge kweekpopjes dezelfde erfelijke zangaanleg hebben als de broertjes. Van nature laten zij voor het grootste deel de lichamelijke en geestelijke eigenschappen op de nakomelingen overgaan. Jammer genoeg wordt door de kwekers niet de nodige aandacht aan de poppen geschonken, hoewel deze voor de stammen teelt beslist de nodige zorg nodig hebben. Toch wordt dit wel eens vergeten. Daarom is het van groot belang voor de kweker, wil hij zijn stam op niveau houden of een nieuwe zangstam kweken, de kweekpopjes bijzondere aandacht te geven, want zonder goed gezonde en in goede conditie verkerende kweekpopjes krijg je net zo min goede nateelt als een goede zangstam. Immers de kweekpoppen zijn de grondleggers waarop een goede zangstam berust en men

zal hieraan de grootste zorgvuldigheid moeten besteden. De tijd voor uitselecteren is na de rui, want de ruitijd stelt bijzonder zware eisen aan het kleine, zwakke vogellichaampje. Als je oude poppen gebruikt voor de kweek, moet je er rekening mee houden, dat deze al enkele broedsels achter de rug hebben en dat het hele organisme door broed en rui sterk is aangegrepen en dat zij genuime tijd nodig hebben om lichamelijk weer op krachten te komen. Selecteer dus niet te vroeg, want anders kan de keus wel eens verkeerd uitvallen. Goede kwekers gebruiken dan ook het allerbeste voor de stamteelt. De beste tijd voor selectie is november/december, zowel voor mannen als poppen. Met popjes die je wilt gebruiken voor stammenkweek, moet je zeer voorzichtig omgaan en een strenge selectie toepassen. De popjes moeten lichamelijk goed geschapen zijn, kerngezond, krachtig gebouwd en de indruk maken van een flinke gestalte en mooi slank van houding. Dit alles is nodig voor een goede gezonde kweek. Wil men echt serieus kweken, dan moet je dit voor ogen houden. Voordat de popjes de broedkooi ingaan, is het aan te bevelen nog even de conditie te controleren. Volle vlezige borst, in lengte iets gewelfd, iets ingevallen met een dun vetlaagje overdekt lichaam. Een goede kweek start met de popjes die in optimale conditie verkeren.

Bron: zuidelijke speciaalclub harzers

KOUDIJS Beursaanbieding Zutphen / Apeldoorn

Nieuw: Koudijs Groentemix - Kleurkanarie rood

Koudijs mix voor vogels nu € 10,00
Pot 650 gram nu € 10,00
Emmer 2.5 kg nu € 22,50

Koudijs Wormstop 20 ml
voor 10 liter water
nu € 8,00 2 stuks € 15,00

Koudijs Coccidiose
vloeibaar 250 ml nu € 8,50

Endecto Luis / Worm
10 ml nu € 9,50 2 stuks € 17,50

Perform 2 stuks € 30,00

Nestkruiden 2 stuks € 12,50

Koudijs Eucalyptus Rainiger per stuk € 6,50 en 2 stuks voor € 12,50

www.koudijskleindiersport.nl Tel. 0578 695533 Fax 695413

Welkom bij **4 animals**, uw dienspecialist, gespecialiseerd in handgevoerde papegaaien en parkieten. Wij hebben ook tropische vogels en een grote reptielenafdeling. Tevens hebben wij ook een ruim assortiment aan papegaaienvilla's, andere vogelkooien, voeding, speelgoed, terraria, en nog veel meer voor uw vogel of reptiel!

Openingstijden:
Maandag t/m vrijdag 10 - 18 uur
Vrijdag 18 - 21 uur - Zaterdag 10 - 17 uur

4 animals
Sionsweg 70 - 2286 KN RIJSWIJK
Tel. 015 2144995
Website: www.4-animals.nl

Ontdek de vogelzaden van Garvo

www.garvo.nl

garvo
professionele voeding voor dieren

SEKSEBEPALING VAN VOGELS

De seksebepaling wordt verricht d.m.v. een DNA-analyse met behulp van veren.

De kosten zijn € 14,99 per vogel, inclusief BTW

U kunt ons bereiken via
tel.: 0518 419443 e-mail: svolger@adc-holland.com
mobiel: 06 49920843 website: www.adc-holland.com

Pyrrhura picta picta (geschilderde parkiet)

De familie van de *Pyrrhura picta* behoort tot de kleinere pyrrhurasoorten. Van de *Pyrrhura picta* zijn negen ondersoorten bekend, waarvan voor zover wij weten, slechts twee soorten bij de vogelliefhebbers in Europa aanwezig zijn. Te weten de *Pyrrhura roseifrons* (de rozekopparkiet) en de *Pyrrhura picta picta* (geschilderde parkiet). In dit artikel beperk ik mij tot de geschilderde parkiet.

Omschrijving

De lengte van de vogel is 22cm. De kop is voorzien van een blauw voorhoofd, rood-bruine wangen met een blauwe omranding, grijswitte oorvlekken en een donkerbruine schedel, ook weer blauw omrand. De ogen zijn bruin en hier omheen zit een smalle onbevederde bruingrijze ring (kenmerkend voor de pyrrhura's, vandaar ook vaak foutief aangeduid als dwergara's).

De rug en vleugels zijn groen met uitzondering van de blauwe buitenste vleugelpennen en de rode vleugelbochten, de onderzijde van de vleugels is rood. De borst is voorzien van zwart met wit omrande schubtekening die erop 'geschilderd' lijkt te zijn. Deze schubtekening loopt van de borst naar de buik over in groen. De buik is rood en de zij-kanten zijn weer groen. De staart begint bij de basis groen en loopt vervolgens over in bruin, onderzijde van de staart is bruin. De snavel en de poten zijn grijszwart.

Foto 1: volwassen geschilderde parkiet

Foto 2: jonge geschilderde parkiet

Mannen en poppen hebben een gelijke tekening. Jonge vogels, tot een leeftijd van circa 1 jaar, zijn te herkennen aan de matte beschilderde borsttekening.

Geschilderde parkieten zijn zeer sterke vogels die, mits ze beschut en droog kunnen zitten, het hele jaar in een buitenvolière zouden kunnen zitten. Het geluid van een geschilderde parkiet is melodieus gekwetter, maar ze laten zich niet al te vaak horen, vaak alleen als er iets te beleven is. Geschilderde parkieten kunnen circa 25-30 jaar oud worden. De prijs voor een jong koppel geschilderde parkieten ligt rond de 250 euro. Naar schatting zijn nog circa 100-150 koppels in Nederland aanwezig.

Verspreidingsgebied en gedrag in het wild

De geschilderde parkiet komt voor van Guyana tot Venezuela, ten zuiden van de Orinocorivier, noordelijk Brazilië, tot Zuidoost-Peru en noordelijk Bolivia en ook in noordelijk Colombia.

Foto 3: verspreidingsgebied geschilderde parkiet

Buiten de broedtijd leven ze in groepjes van zo'n 5 tot 12 vogels in de buurt van voedselplaatsen en leembanken, soms in zwermen.

De vogels houden zich bij voorkeur op in dichte bossen en hoge bomen. Tijdens het vliegen vallen ze op door hun geschreeuw. Als ze zich in de bomen ophouden, zijn ze nauwelijks te herkennen. Eenmaal gevormde paren blijven bij elkaar. Het zijn vrij schuwe vogels die de nachten doorbrengen in holten van bomen. Broeden doen ze op vrij grote hoogte in boomholten. Gemiddeld legt de pop 3 tot 4 eieren. Na het uitvliegen blijven de jongen nog een tijd bij de ouders.

Voeding

In het wild bestaat de voeding overwegend uit allerlei (boom)vruchten, bloesem, droge zaden, noten en bessen.

Mijn basisvoer voor de geschilderde parkieten is code 7 van Van Himbergen, aangevuld met 12 tot 16% (afhankelijk van rust- of broedseizoen) gestreepte zonnebloempitten. Verder krijgen ze dagelijks fruit van het seizoen (rozenbottels, vlierbessen, paprika, druiven, appel, verse maïs, mandarijn etc.) en groenvoer. Uiteraard ontbreken vers water, sepia, oestergrit en maagkiesel niet aan het dagelijks menu. Tenslotte nog wekelijks trosgierst en regelmatig verse wilgentakken.

Als eivoer gebruik ik C&D-eivoer voor parkieten dat ik aanleng met Roosvichte bosvruchten multivitamine en Aves' lorivoer. Dit mengsel krijgen ze naar behoefte. Zodra de pop broedrijp wordt, eet ze dagelijks een bakje leeg. Dit duurt eigenlijk totdat de jonge vogels door de eerste rui heen zijn. Vanaf circa november tot en met maart wordt nauwelijks eivoer opgenomen en krijgen ze dus ook weinig, gemiddeld één keer per week een kleine portie.

Mijn ervaringen met de geschilderde parkiet

In 2002 ben ik naar een kweker gegaan om een koppel rozekopparkieten (*Pyrrhura picta roseifrons*) te bekijken. Daar aangekomen werd mijn aandacht afgeleid door twee geschilderde parkieten. Het waren heel angstige vogels en ze zaten ook niet echt mooi in de veren. Het bleek dat beide vogels een half jaar eerder met een zending wildvangvogels in Portugal was terechtgekomen, waar deze kweker toevallig op vakantie was. Omdat deze man al meerdere koppels geschilderde parkieten had zitten, dacht hij er goed aan te doen de vogels mee te nemen. Het beviel hem echter niet, omdat ze veel te angstig waren. Ik besloot, op goed geluk, de vogels mee te nemen om zelf de

proef op de som te nemen. Echte wildvang-pyrhura's kom je vandaag de dag namelijk nauwelijks nog tegen! Thuisgekomen heb ik de vogels op ooghoogte in een kweekkooi van 80x40x40cm geplaatst en een aantal veren afgenomen om deze op DNA te laten testen op geslacht. Na twee weken bleek het gelukkig een koppel te zijn en dus was ik in het bezit van een wildvangkoppel geschilderde parkieten!

Foto 4: geschilderde parkiet in blok

Foto 5: jonge vogels 5 maanden oud

In de kweekkooi heb ik meteen een blok van 20x20x30cm geplaatst waarin de vogels linea recta verdwenen. De maanden daarop heb ik ze slechts weinig gezien. Zodra ik de vollere inkwam, verdwenen ze in het blok. Langzamerhand werden de vogels echter wat rustiger en lieten ze zich af en toe verleiden tot het eten van trosgierst en fruit. Na een jaar waren de vogels inmiddels zo rustig dat ze niet meer het blok invlogen, zodra ik binnenkwam. Qua kweekresultaat viel er

echter nog weinig te melden in 2002, 2003 en 2004. De vogels waren altijd samen en sliepen ook in het blok, maar eieren wilden niet komen. In 2005 kwam ik op het idee het blok een kwartslag te draaien, zodat de ingang aan de achterzijde zat. Dit bleek een gouden zet! Het gedrag van de vogels veranderde binnen een paar dagen. De man werd agressief naar mij en naar de pop. Deze agressiviteit ging echter niet zover dat hij de pop beschadigde, maar mijn handen waren niet meer veilig tijdens het voeren. Vier weken na het draaien van het blok, begin juli, kreeg de pop een dik achterwerk, waarna enkele dagen later het eerste ei volgde. Vervolgens kwam om de twee en soms drie dagen weer een ei totdat ze zes eieren had gelegd. Ze begon reeds bij het eerste ei te broeden, dus ik verwachtte zelf niet dat ze alle zes zouden uitkomen. Na circa drie weken hoorde ik zacht geiep en bij controle bleek het eerste jong geboren te zijn! Vervolgens verschenen keurig om de twee of drie dagen nieuwe jongen en alle jongen werden voortreffelijk gevoerd. 21 dagen nadat het eerste jong was geboren, volgde het zesde jong en zelfs dit jong werd keurig door de ouders gevoerd! Wonderbaarlijk is ook dat de broers en zussen elkaar niet vertrappen, wat bij andere vogels nogal eens gebeurt. De vogels heb ik op de negende dag geringd met 5,5mm. Ook hier hadden de ouders geen moeite mee. Na circa 50 dagen vlogen de jongen een voor een uit. Nummer zes pas drie weken na nummer een!

Foto 5: jonge vogels in blok

De jonge vogels waren de eerste paar dagen wat schrikkerig, maar binnen twee weken was dat helemaal voorbij en kwamen ze appel uit de hand pakken. Bij DNA-analyse bleken het vijf poppen en een man te zijn. In 2006 verliep de kweek vergelijkbaar. In juli eieren en in augustus jongen. Dit maal vier jongen en alle vogels bleken poppen te zijn. In 2007 een vroege kweek, reeds in april. Nu vijf jongen, drie mannen en twee poppen. De jonge vogels uit 2005 en 2006 zijn inmiddels allemaal verkocht, zodat dit 'verse bloed' inmiddels in Nederland, Duitsland en België is verspreid. Belangrijk, want in het verleden zijn er slechts sporadisch geschilderde parkieten ingevoerd, waardoor inteelt om

de hoek is komen kijken!

Al met al ben ik bijzonder trots op het behaalde resultaat! Vijftien jonge vogels van een 'afgeschreven' koppel wildvangvogels!

Foto 6: oudervogel op voorgrond met vijf jonge vogels

De geschilderde parkiet als TT-vogel

De geschilderde parkiet kan eigenlijk pas het tweede jaar gebracht worden, omdat ze dan pas op kleur begint te komen. Mijn ervaring is echter dat de vogels sowieso niet tot hun recht komen in een TT-kooi. Door hun nieuwsgierige karakter hangen ze de hele dag tegen de tralies waardoor na twee dagen de staart kapot begint te raken. Ook acclimatiseren ze minder makkelijk dan andere pyrhrura's, een plotselinge overgang van warm naar koud en andersom komt ze duidelijk niet ten goede. Men dient dus goed te overwegen alvorens ze tentoon te stellen, het blijven immers kostbare en dierbare vogels!

Foto 7: overzicht kweekkooi met jongen en blok

Tot slot

De geschilderde parkiet is een uitstekende vogel voor mensen die wat kleiner behuisd zijn en toch bijzondere vogels willen hebben. De vogels komen prima tot hun recht in kweekkooien en zijn daarbij ook nog eens interessante, intelligente en rustige vogels. Wanneer iemand vragen heeft over het houden van of kweken met pyrhrura's of de geschilderde parkiet in het bijzonder, kan hij altijd contact opnemen via JMVerkade@zonnet.nl.

Tekst en foto's: Jordi Verkade

De
sel

Vredesmissie

Hebben vogels ook gevoel of respect?

Op 13 april 2007 ben ik voor mijn werk voor een half jaar naar Sarajevo (Bosnie) vertrokken, om aldaar deel te gaan uitmaken van de EUFOR-vredesmissie. In dit deel van voormalig Joegoslavië is nu een gereduceerde vredesmacht aanwezig, waarvan ook Nederland met zo'n 90 mannen en vrouwen deel uitmaakt. In de eerste plaats is onze aanwezigheid bedoeld om de vrede te handhaven en de bevolking zowel politiek als economisch de helpende hand te bieden. Degenen onder u die ooit dit land hebben bezocht, weten dat dit land fantastisch is. Het heeft een cultuur met historische achtergronden, een geweldig landschap en een gastvrije bevolking. Hoe raar kan het dan lopen dat verschillende etniciteiten elkaar in de haren vliegen en ervoor zorgen dat een prachtig land vernield en instabiel wordt. Al in 1992 maakte ik als militair politiemans deel uit van een United-Nationsvredesmissie in voormalig Joegoslavië en mocht ik, helaas, de oorlog en al haar gevolgen aan den lijve ondervinden. Vijftien jaar na dato ben ik weer terug in Bosnië en Herzegovina en geplaatst in Sarajevo, de plaats die ik destijds met mijn toenmalige collega's gedwongen heb moeten verlaten. Nog steeds zijn na al die jaren de gevolgen van de oorlog zichtbaar. Gelukkig is er behalve de vele vernielde gebouwen en infrastructuur ook wat zichtbaar aan vernieuwingen. Enkele hotels zijn bijgebouwd, andere opgeknapt en aan de infrastructuur in Sarajevo wordt hard gewerkt. De mensen zijn aardig en blij met EUFOR. De organisatie zorgt voor stabilisatie, bescherming en werk. Achter de mooie gebouwen zijn vaak de oude vernielde

gebouwen terug te vinden, die er nog staan uit de oorlogstijd.

Als je door Sarajevo loopt, een stad met historie en cultuur, zie je dat het normale leven weer op gang is gekomen. Er wordt gewerkt, voor zover er werk is, getrouwd, gefeest en gespeeld. Mooi om dat te zien. Als je naar Bosnië wordt gestuurd voor de duur van een half jaar, moet je ook oog hebben voor de mooie dingen in het land. Uiteraard speelt hierbij mijn, maar ook uw aller hobby een rol. In dit mooie land zijn veel vogels te vinden, zeer zeker voor een vogelliefhebber. Op het militaire kamp waar ik voor de duur van een half jaar gelegerd ben, vliegen diverse vogels rond, hieronder veel boeren-zwaluwen, putters, barmstijzen, Europese kanaries, bonte kraaien, roodborstjes, gele kwikstaarten en leeuweriken. Inmiddels ben ik hoewel in mindere mate ook de gewone sijs, de goudvink en een koppel bosuilen met drie uilskuikens tegengekomen.

Van de meeste soorten probeer je natuurlijk een foto te maken en dan uiteraard in hun natuurlijke omgeving. Vaak is het dan zo dat je voor niets wacht. Het is mij ettelijke malen overkomen dat een vogel dicht bij mij zat, maar ik op dat moment geen camera bij mij had, balen dus!!! Ik heb enorm respect voor de natuurfotografen, die eindeloos wachten op het ultieme shot. De boerenzwaluwen zijn volgens mij net zo blij met de legeringsgebouwen als wij zelf. Hoog tegen het dak, net onder de dakrand, metselen zij kunstig hun nest en uit sommige nesten is een levendig concert te horen. Mooi om deze vogels te bekijken en de voortgang in de bouw van

hun huisje te zien. Als de inwoners van Bosnië net zoveel activiteiten ontplooiden als deze vogels bij het bouwen van hun nest, was alles in Bosnië zo weer herbouwd. Vlak bij de hoofdpoot van het NATO- hoofdkwartier had een koppel bosuilen in een naaldboom een nest gebouwd op ongeveer 4m hoogte. Na een tijdje staken een aantal kopjes boven het nest uit en bleken er drie uilskuikens aanwezig te zijn. Nu zijn wij gewend op het kamp uilskuikens te zien rondlopen, maar drie echte in een nest is toch een heel ander verhaal. Helaas konden de uilen door mij niet gefotografeerd worden, aangezien alles rond een hoofdkwartier verboden is te fotograferen. Zoals het een gedisciplineerde politiemans betaamt, dus maar niet

gefotografeerd, doch gewacht totdat de uilskuikens op een avond plotseling in de berm zaten, nadat ze uitgevlogen waren.

Tijdens mijn verblijf hier worden er in de weekenden, meestal op zondag uitstapjes gemaakt. Je doet dat dan vaak met iemand die je goed ligt en die tevens geïnteresseerd is in het bekijken van de omgeving en niet constant over werk praat. In dit geval trek ik veel op met een marineman. Vaak zijn het lange ritten met onze terreinwagens door gebieden van diverse aard. Zo komen we door bergachtig gebied, diepe dalen, hoogvlaktes, maar ook mooie vlakke grasvelden. Voormalig Joegoslavië is erg mooi; jammer dat dit eigenlijk zo dicht bij huis niet zo behandeld wordt door de bevolking. Rommel wordt zo het ravijn ingekeept, auto-wrakken liggen langs de weg, de wegen zijn niet altijd even betrouwbaar, maar als je daar doorheen kijkt, zie je de schoonheid van het land. Ook de oorlog heeft natuurlijk veel met het land en de bevolking gedaan. In de eerste plaats natuurlijk de vele vernielde huizen, hele dorpen, zelfs steden in puin. Mensen verjaagd vanwege hun etniciteit, hun huizen vernield en verlaten. Het land nodigt uit om te gaan wandelen, maar dat is af te raden. In dit land is zo ontzettend veel aan oorlogstuig gelegd, gedropt of achtergelaten, dat het te gevaarlijk is vrijelijk rond te lopen door de bergen, bossen of zomaar over de grasvelden. Enkele teams zijn bezig het land te zuiveren van dit oorlogsmateriaal, maar in het tempo van nu, de hoeveelheid mensen waarmee het gebeurt en de hoeveelheid die er ligt, duurt het nog 75 jaar, voordat alles geruimd is.

Op een van de ritten komen we bij de hoogvlakte van Kupres, een gebied waar hevig gevochten is tussen Kroaten, Serven en moslims. We treffen een dorp aan, geheel verwoest. Witte huizen die vernield zijn. Granaten hebben de daken eraf geblazen, aan de bovenkant van de ramen zijn de muren zwartgeblakerd door het vuur dat

blijkbaar heeft gebrand in de huizen. In dit dorp staat één heel nieuw gebouw en dat is een kerk, opgebouwd na de oorlog om te laten zien tot welke etniciteit dit dorp behoort. De herbouw van kerken en moskeeën gaat hier in een rap tempo. Betaald en gebouwd door allerlei donoren uit meestal Arabische landen. De bevolking wordt niet gevraagd of ze meer belang hebben bij een goed functionerend wegennet of infrastructuur. Een moskee of kerk, daar moeten ze het mee doen en meestal mogen ze die gebouwen nog niet in ook. De bevolking accepteert het en voor de donoren geldt het

principe "Showing the flag".

Even voorbij dit dorp zien we een kerkhof, liggend langs een hoogvlakte. Duidelijk zijn de loopgraven en de tankstellingen op dit voormalige slagveld te zien. Benaderen is onmogelijk, maar we stappen wel uit de auto om wat foto's te maken. Onmiddellijk valt de stilte op die hier heerst. Geen wind, geen auto's, geen geluid, maar wat nog meer verbaast, is het feit dat er geen enkel geluid te horen is van vogels. Een oorzaak van dit alles kunnen we niet ontdekken. Overal waar je in voormalig Joegoslavië bent, zingen de vogels hun hoogste lied, maar hier niet. Totale stilte, ook bij mij en mijn collega, uit respect, verbazing en trieste gevoelens. Bij mij rijst de vraag dan ook: zouden vogels ook gevoel of respect hebben en zou dat de reden zijn dat je ze hier niet hoort????

Op het moment dat ik dit stuk schrijf, zit ik al weer drie maanden in Bosnië. De tijd gaat snel, de temperaturen zijn enorm hoog en er waait een warme föhnwind. Buiten is het niet uit te houden. Afgelopen zondag heb ik uiteindelijk een vogelliefhebber gevonden in Sarajevo en hem bezocht. Een verslag van dit bezoek zal ik proberen in het volgende nummer van "Onze Vogels" te krijgen. Een exemplaar van "Onze Vogels" is in ieder geval achtergebleven bij een geïnteresseerde vogelliefhebber en wel in Sarajevo (Bosnië en Herzegovina).

Vanuit Sarajevo, Albert Zomer
(districtsvoorzitter Overijssel)

Is het nu X en Y of is het W en Z?

Door Dirk Van den Abeele

Als we artikelen lezen over vererving bij vogels, zien we dat de geslachtschromosomen bij vogels meestal aangeduid worden met X en Y. Nochtans zien we de laatste tijd meer en meer in internationale publicaties dat in plaats van X en Y de geslachtschromosomen aangeduid worden met W en Z. Liefhebbers stellen zich daar dan ook vragen bij en dus wordt het tijd om enkele zaken op rij te plaatsen. Zoals de meesten onder ons allicht weten, bezitten alle eukaryoten (dat zijn levende wezens met een celkern) chromosomen. Op deze chromosomen is de genetische blauwdruk van het individu te vinden. De chromosomen liggen steeds per twee en ze zijn per paar gelijk aan elkaar – deze chromosomen worden aangeduid als autosomen of autosomaal chromosomen. Deze autosomen zijn voor beide geslachten gelijk.

Toch is er één chromosomenpaar dat afwijkend is per geslacht en deze twee chromosomen worden als de geslachtschromosomen aangeduid. Dit paar geslachtschromosomen wordt meestal aangeduid als X en Y. Het X-chromosoom is hierbij actief, het Y-chromosoom bevat geen enkele kleurinformatie en is dan voor mutatiekwekers minder belangrijk. Bij vogels heeft de man twee actieve (X) geslachtschromosomen en is dan genetisch gezien XX, de pop heeft bij vogels een actief X-chromosoom en een inactief Y-chromosoom. Met andere woorden: de pop wordt aangegeven als XY.

Deze termen XX en XY werden destijds overgenomen van bij de mens (zoogdieren). Ook bij ons mensen hebben we een paar geslachtschromosomen, maar met dat verschil dat bij de mens de man een X- en een Y- chromosoom heeft en de vrouw twee X-chromosomen. Over hoe dat kwam, werd weinig nagedacht; een kronkel in de natuur was de meest logische uitleg. Verdere uitleg ontbrak destijds. Men mag immers niet vergeten dat genetica een vrij nieuwe wetenschap is en dat het pas de laatste jaren mogelijk geworden is verder diepgaand onderzoek te doen.

Maar rond deze geslachtschromosomen werden de laatste jaren heel wat onderzoeken verricht en dat leverde verbazende informatie op. Zo heeft men onder andere vastgesteld dat de X- en Y-chromosomen eigenlijk nog vrij 'jong' zijn. De ontwikkeling van de geslachtschromosomen zou pas zo'n 320 miljoen jaar geleden gestart zijn, toen de tak van de vogels werd afgesplitst van die van de zoogdieren. De geslachtschromosomen ontwikkelden zich verder door de loop van de evolutie en ondergingen enkele ingrijpende veranderingen (waarschijnlijk veroorzaakt door inversie – maar gezien de complexiteit van dit gegeven ga ik niet verder hierop in). Bijgevolg kunnen door deze evolutionaire ontwikkeling de geslachtschromosomen onderverdeeld worden in vijf groepen, met alle hun typische opbouw.

In de eerste plaats hebben we de geslachtschromosomen zoals die eruit zien bij vogels, slangen enz. Deze zouden naar het schijnt zo'n 320 miljoen jaar geleden ontwikkeld zijn op het moment dat de vogels zich als een aparte tak in de evolutie ontwikkeld hebben. Vervolgens hebben we de geslachtschromosomen zoals deze zich vanaf dan ontwikkeld hebben bij eierleggende zoogdieren. Deze ontwikkeling zou tussen 240 en 320 miljoen jaar geleden gebeurd zijn. Bij de derde groep zien we het type geslachtschromosomen die we terugvinden bij buideldieren, en onderzoek wees uit dat deze evolutie tussen 130 en 170 miljoen jaar geleden plaatsvond. De vierde groep zijn de geslachtschromosomen die we terugvinden bij de halfapen en de andere zoogdieren. Vermoedelijk zijn deze tussen 80 en 130 miljoen jaar geleden geëvolueerd. Als vijfde en laatste groep hebben we dan het X- en Y-chromosoom zoals die eruitzien bij de hogere primaten, waaronder uiteraard ook de mens.

Omdat de geslachtschromosomen bij de vogels totaal verschillend van samenstelling zijn ten opzichte van de andere vier groepen, is men ervan overtuigd dat de geslachtschromosomen bij onze vogels zich in de loop van de evolutie ontwikkeld hebben uit een totaal ander chromosomenpaar dan die van de zoogdieren. Ook het feit dat

de eigenschappen die bij vogels en reptielen op het geslachtschromosoom liggen, bij zoogdieren meestal op een autosomaal chromosoom worden aangetroffen, bewijst dat. Om dat verschil aan te geven hebben de wetenschappers ervoor gekozen om de geslachtschromosomen in deze groep aan te duiden met Z en W.

Z staat voor het actieve geslachtschromosoom (X) en W staat voor het niet actieve geslachtschromosoom (Y). Voor vogels houdt dat dan in dat een man ZZ heeft en een pop ZW. Een handige truc om dit te onthouden is dat we weten dat vrouw in het Engels 'woman' is, dus W voor poppen. Dit is eveneens het geval bij slangen, bepaalde reptielen, enzovoort.

We zien dat dit symboolgebruik bij reptielen en andere leden van deze groep heel consequent wordt toegepast, alleen in de vogelwereld ontgingen ons deze ontwikkelingen. Toen ik drie jaar geleden mijn boek schreef, heb ik er al voor gekozen dit zeker te vermelden en tijdens de diverse cursussen genetica die ik geef, wordt dit verschil ook stevast vermeld. Maar uit gesprekken met andere bonden konden we destijds afleiden dat, gezien de grote aanpassingen van de laatste jaren qua benamingen, het misschien aan te raden was om deze aanpassingen nog wat uit te stellen.

Maar de tijd en de ontwikkelingen staan niet stil en zoals steeds dienen we open te staan voor verbeteringen en ontwikkelingen die onze hobby meer geloofwaardig maken. Op internationaal vlak zien we nu ook dat er meer en meer de nadruk gelegd wordt op het gebruik van W en Z in plaats van X en Y. Ook steeds meer auteurs gebruiken deze nieuwe termen en wanneer de liefhebber niet geïnformeerd is, kan dat voor verwarring zorgen. Daarom heeft BVA besloten voortaan ook deze wetenschappelijk juiste termen Z en W te gaan gebruiken.

Ervaring heeft geleerd dat de vastgeroeste waarden in de ornithologische wereld nu opnieuw de eerste maanden moord en brand zullen schreeuwen en 1001 redenen zullen zoeken om ons ervan te overtuigen dat alles beter bij het oude blijft, maar toch lijkt het me beter om de knoop voor eens en altijd door te hakken. Dat zal in eerste instantie in het BVA-blad nog met dubbele vermelding gebeuren om vervolgens vanaf 2008 Z en W definitief in te voeren. Bedenk dat een organisatie en hobby die zichzelf durft evalueren, niet verlegen mag zijn om zichzelf na verloop van tijd bij te sturen. Stilstaan is immers achteruitgaan, en besef dat de enige constante in het leven verandering is. Onze hobby kan er enkel maar geloofwaardiger door worden.

Bronnen:

1. Bruce T. Lahn & David C. Page, Four evolutionary strata on the Human X chromosome, Science vol. 286: 29 October 1999, pp. 964-967
2. Goodenough, Genetics (3rd edition), Saunders College Publishing, New York
3. Fedor Steeman, De evolutie van de menselijke geslachtschromosomen

SUKSES

VOGELVOEDERS

Hét wasmiddel voor alle soorten wedstrijdvogels.

PEARL – WHITE VERNIEUWDI!

Vernieuwd met werkzaamere stoffen waardoor de kleuren van de vogel zich nog zuiverder en dieper van kleur tonen.

www.sukses.tv

Deft, tel (053) 214 29 01 | Fax: (053) 280 17 83

Kweek met de oranjebuikvliegenvanger (*Niltava sundara*) in een gezelschapsvolière.

De oranjebuikvliegenvanger is een prachtige vogel, die leeft in het Himalayagebied tot in het zuiden van China. Deze vogel is 16 à 17cm lang en heeft behalve een zwart voorhoofd, zwarte wangen en keel een schitterend blauw achterhoofd, blauwe romp en vleugels; het gehele onderlichaam is oranje-rood. De pop is duidelijk van de man te onderscheiden, ze is bruinroodkleurig en bezit een witte keelvlek en twee lichtblauwe plekken aan de halszijden.

In november 2005 zag ik een advertentie op internet staan waarin een Niltavaman werd aangeboden. Omdat ik al een aantal kweekverslagen had gelezen en dit een prachtige vogel vond, ben ik tot aanschaf overgegaan. De vorige eigenaar vertelde wel dat het heel moeilijk zou kunnen worden er een pop bij te vinden, omdat vanwege de importstop er niet veel van dit soort vogels in omloop zijn. Maar ik vond het al prachtig een man in mijn gezelschapsvolière te hebben vanwege zijn

kleur en met name door zijn gedrag. Maar na enkele weken heb ik toch een advertentie geplaatst op internet voor een

Niltavapop en na enige dagen reageerde een vogelliefhebber uit de omgeving van Arnhem dat hij een pop voor me had. (Hij kon name-

INTERNATIONALE VOGELBEURS W.R.Z.V. HALLEN ZWOLLE

- * 1500 m² beursruimte voor alles op vogelgebied
- * geen kwartels en hoenderachtigen
- * handelaren voor 8.45 uur binnen
- * geopend voor publiek van 9.30 tot 14.00 uur
- * centrale ligging (nabij veemarktterrein)
- * prima en goedkoop restaurant in de hal
- * 15 min. lopen vanaf het station * ruime parkeer gelegenheid
- * voortijdig reserveren verplicht

De volgende beurs is: 12 april 2008

Buitengasthuisstraat / Blaloweg

**ZATERDAG
19 JANUARI
2008**

Inlichtingen : H. Heitbrink
Tel. (038) 453 02 66 na 19.00 uur

56^e C.O.M. Wereldkampioenschappen 2008 Hasselt — België

Ethias-Arena
Grenslanndhallen
Gouverneur Verwilghensingel
3500 Hasselt— België

Van 23-01-2008 t/m 27-01-2008

open voor het publiek van 09.00 u. tot 18.00 uur
23-01 open van 13.00u. tot 18.00 u.
27-01 open van 09.00 u. tot 17.00 u.

Organisatie: Koninklijke Belgische Ornithologische Federatie vzw

Inlichtingen: Jos Smeyers, Kapelstraat 9A te 2470 Retie tel: 0032 14 37 86 09

lijk geen man vinden.) Na deze vogel te hebben opgehaald heb ik die in een ruime broedkooi in het nachthok apart geplaatst van de man, die inmiddels in mijn volière zat. Ze konden elkaar wel zien, als de man naar binnen ging om wat te eten.

Ik had namelijk gelezen dat deze vogels elkaar nogal naar het leven konden staan, en ik wilde geen enkel risico nemen.

Eind maart 2006 heb ik de pop bij de man in de volière geplaatst. Deze volière is ruim 6m lang en beplant met coniferen, bamboe en vlierstruiken. Als medebewoners hadden ze koppels insectenetters waaronder roodstaart-minla's, japanse nachtegalen, indische brilvogeltjes en baardmannetjes. Nadat ik de pop in de volière had geplaatst, begon de man haar regelmatig achterna te jagen, maar de pop vluchtte vervolgens snel de begroeiing in. Na een paar weken echter werd dit jagen minder en veranderde zelfs in het zoeken van toenadering tot elkaar.

Vanaf 20 april zag ik de pop met flinke pluukken mos in haar bek naar een rieten mandje vliegen dat ik hoog in de volière tussen twee coniferen had opgehangen. Het nest wordt grotendeels met mos en weinig kokosvezels opgebouwd. In dit nest legde zij dag na dag 5 eieren, wit/roze met wat bruine vlekjes erop aan de stompe kant. De pop begon vanaf het vierde ei te broeden en dit deed zij geheel alleen.

Toen de pop na een dag of 8 even van het nest was gegaan om te eten, heb ik het legsel gecontroleerd of het wel bevrucht zou zijn. Dit ging onder luid protest van beide ouders. Helaas bleken alle 5 eieren onbevrucht en ik heb ze toen verwijderd.

Na een week begon de pop met het bouwen van een nieuw nest op een andere plaats in de volière. Dit nest was ook goed verscholen tussen de beplanting. Het legsel bestond uit 4 eieren die wel waren bevrucht en na 13 dagen broeden uitkwamen.

De eerste dagen werden de jonge vogels alleen door de man gevoerd, hoofdzakelijk met buffalowormen die hij aan de pop op het nest voerde en die deze weer doorgaf aan de jongen.

Na een dag of drie begon de pop ook mee te voeren en werden er ook grotere insecten gevoerd waaronder pinkies, witte meelwormen, wasmotten en krekeltjes.

Maar vanaf dag vier zag ik dat de oudervogels regelmatig met insecten in de bek weer terug-vlogen vanaf het nest. Zouden de jongen geen honger hebben dan? En ja hoor, wat ik al vermoedde, klopte. De volgende dag trof ik alle jongen dood in de volière aan.

Ik had geen idee wat de oorzaak kon zijn. De ouders voerden volgens mij goed genoeg en er waren verschillende soorten insecten aanwezig. Dus nu maar weer wachten op de volgende ronde en hopen dat het goed zou gaan. Om een lang verhaal kort te maken,

2006 leverde in totaal vier ronden op waarvan het oudste jong niet ouder werd dan 6 dagen. Waar lag nu toch het vroegtijdig doodgaan van de jongen aan? Ik ben in het najaar hier en daar maar eens gaan informeren en heb een mestonderzoek laten uitvoeren van de oudervogels bij een vogeldierenarts in Drachten. Hierin werden geen ziekten of bacteriën gevonden.

Er waren ook kwekers die vertelden dat je absoluut geen meelwormen voor het grootbrengen van de jongen mag geven, maar dat deed ik niet op enkele vervelde witte na. Op aanraden van de firma Avian waaraan ik ook mijn verhaal van mijn niltava's had verteld, ben ik een aanzuremiddel (AVI d"OR) voor in het drink- en badwater gaan gebruiken. Daar hadden zij positieve ervaringen mee bij het vroegtijdig doodgaan van nestjongen. Dus dat leek mij wel wat. Ik ben dat ook dagelijks gaan gebruiken in het drink- en badwater.

Inmiddels was het voorjaar 2007 geworden en heb ik de niltava's in de volière gekoppeld, nadat ze van december tot half maart gescheiden van elkaar hadden geleefd. Vanaf 21 april begon de pop een nest te maken waarbij weer grote hoeveelheden mos gebruikt werden, de man bemoeide zich nergens mee. Nadat het nest klaar was, volgde ook al snel een compleet legsel van 4 eieren dat weer alleen door de pop werd bebroed. Na weer 13 dagen kwamen de jongen uit het ei en begonnen de ouders op een identieke manier te voeren als het jaar daarvoor. Dus erg spannend werd het alle-

maal wel, zeker rond de derde en vierde dag, want omstreeks die tijd ging het toen steeds mis. Wat ik nu wel anders deed was het aanbieden van diepvriespinkies in een bakje water, zodat de niltava's de pinkies, net als de baardmannetjes doen, uit het water konden halen.

De vijfde dag ben ik eens voorzichtig gaan kijken in het nest, en jawel, een prachtig nest met goed sperrende jongen erin. Moest ik ze nu gaan ringen of niet? Ik durfde eigenlijk niet het nest te verstoren, ik was zo blij dat het nu goed ging. Ik heb ze dan ook maar niet geringd, misschien volgend jaar. De man en pop vlogen nu af en aan met insecten naar de jonge vogels. Wat me opviel, was dat de ontlasting van de jonge vogels door de ouders mee terug uit het nest genomen werd en alleen door de pop smakelijk werd opgegeten. Na twee weken spanning kwamen de jonge niltava's uit het nest en verdwenen in de beplanting. De eerste dagen hoorde ik ze alleen maar, als ze werden gevoerd. Meestal zag ik de jongen bij avond-schemer. Uiteindelijk twee jongen hebben het hebben gered. De jonge vogels heb ik na veertig dagen bij de ouders weggehaald en in een apart vluchtje gezet. Ze waren dan ook al geheel zelfstandig. Inmiddels was de pop begonnen aan een volgende ronde die weer precies hetzelfde verliep als het jaar daarvoor, d.w.z vier dagen oud en toen doodgegaan. Mogelijk was de oorzaak nu een paar heel warme benauwde dagen, toen de jongen net uit het ei waren gekropen.

De voeding

De vogels krijgen het gehele jaar door universeelvoer en een insectenpaté met enkele meelwormen erdoorheen. Ook eten ze wat bessen waaronder vlierbes, vuurdoornbes en wat druiven. Tijdens de kweekperiode werd dit aangevuld met levende insecten waaronder buffalowormen, witte meelwormen, wasmotten en krekeltjes, en uit de diepvries wat pinkies en krekeltjes. Al deze insecten werden bepoederd met Aves Maximix, een vitamine/mineralenpreparaat.

Tot slot

Al met al vind ik de oranjebuikvliegenvanger een prachtige vogel voor in een gezelschapsvolière met andere insecteneters van gelijke grootte. In mijn volièrre waren ze totaal niet agressief naar andere vogels toe. De vogels zijn ook erg tam en komen insecten uit mijn hand halen. De twee jonge poppen van tien weken oud komen zelfs al een wormpje uit mijn vingers pikken. Hopelijk heb ik enkele vogel-liefhebbers met dit verslag enthousiast gemaakt om ook eens met deze prachtige vliegenvangers te gaan kweken.

Succes

Peter Kokshoorn, Schouw 49-17, Lelystad
3 foto's uit de volièrre van de oranjebuikvliegenvanger

Toch volgde er eind juli nog een derde ronde waaruit ook twee gezonde jongen opgroeiden. Nu ik dit verslag aan het schrijven ben, bewegen ze al redelijk zelfstandig door de volièrre. Het resultaat is eind augustus vier jonge oranjebuikvliegenvangers gezond op stok, de eerste twee zijn poppen en de laatste twee mannen. Bij de jonge vogels is al heel snel het geslachtsverschil te zien. Bij de pop wordt de witte keelvlak al snel zichtbaar en bij de jonge mannen, die geheel wat donkerder zijn, wordt de blauwe kleur aan de vleugels en staart snel zichtbaar.

VOLIÈRE SYSTEEM 2000

Beveiliging tijdens jubileumshow vogel 2008

- Sierk
- Eenvoudig en snel schoon te maken
- Makkelijk te plaatsen
- Bestaat tegen alle besmettings- en schoonmaakmiddelen

VOLIÈRE SYSTEEM 2000
 I. Vereijken Slotstraat 4
 6741 JS Beek en Donk
 Tel. (0492) 46 38 64 / 0629180985
 a.vereijken2@chello.nl
 www.volieresysteem2000.nl

**ALGEMENE NEDERLANDSE
BOND VAN VOGELHOUDERS**

GROTE JUBILEUMSHOW
"KAMPIOEN VAN NEDERLAND 2008"
van de

ALG. NED BOND VAN VOGELHOUDERS
voor de 30e keer in de HANZEHAL te ZUTPHEN
Fanny Blankers-Koenweg 2

7000 vogels met grote verkoopklasse

De T.T. is geopend:
 Donderdag 3 jan. 2008 van 14.00 - 20.00 uur
 Vrijdag 4 jan. 2008 van 10.00 - 18.00 uur
 Zaterdag 5 jan. 2008 van 10.00 - 18.00 uur
 Zondag 6 jan. 2008 van 10.00 - 16.30 uur
 (verkoop tot 15.00 uur)

Entree: € 5,00
 65+ en kinderen 7 t/m 12 jaar € 3,50
 Kinderen t/m 6 jaar gratis

**DE BELGISCHE
A.O.B.-KAMPIOENSCHAPPEN
GAAN DOOR TE AAT (ATH)
VAN VRIJDAG 4 JANUARI
TOT ZONDAG 6 JANUARI**

**IN DE CEVA-HALLEN, Hall des Primevères,
Chemin des Prmevères, 20 te AAT (20 km van Brussel)**

Programma:

- Inbrengen der vogels: woensdag 2 januari 2008 van 18 tot 22.00 uur.
- Keuring der vogels: donderdag 3 januari 2008.
- Inhuiliding met receptie voor de exposanten en de genodigden: vrijdag 4 januari 2008 om 19.00 uur.
- Toegang voor het publiek: zaterdag 5 januari 2008 van 9 tot 19 uur en zondag 6 januari 2008 van 9 tot 17.00 uur.
- Uitkorving van de vogels (tentoonstelling) op zondag 6 januari 2008 om 18.00 uur.

**EEN ORGANISATIE VAN DE ALGEMENE
ORNITHOLOGISCHE BOND VAN BELGIË
UITGEVER VAN HET TIJDSCHRIFT "DE VOGELWERELD"**

waterslaggerzangkanarie

Foto: Peter van der Horst

In de kalenderbladserie van dit jaar mogen ook de echte zangkanaries niet ontbreken. Gekozen is voor de waterslagger, een vogel die in vele huiskamers het hoogste lied fluit en daarom geliefd is bij velen. Eigenlijk is het jammer dat we onze zangkanaries zo weinig tegenkomen op de tentoonstellingen.

Merkwaardig is, dat in de literatuur over de herkomst van de harzer, (kleine foto) en de timbrado van alles

geschreven wordt, maar over de waterslagger heel weinig.

In de zeventiger jaren van de vorige eeuw was het de bekende zangkanariefokker en keurmeester M. van Woezik die regelmatig over de zang van de waterslagger en harzer in *Onze Vogels* schreef. Aan de hand van die artikelen beschrijf ik het een en ander over de waterslagger van de waterslagger.

Aangezien waterslagger een zo belangrijk onderdeel vormt van de waterslagger, achten wij het nodig, dat het begrip waterslagger aan een vaste noemer gebonden wordt, om hem van alle andere toeren te kunnen onderscheiden. Veel toeren in het lied van de waterslagger kunnen een waterig accent vertonen, zonder dat zij tot waterslagger moeten worden gerekend. Teneinde vast te stellen of wij met een waterige toer dan wel met een waterslagger te maken hebben, zal de volgende definitie ons daarbij van groot nut kunnen zijn:

Waterslagger is elke toonslag, waarin het kenmerk van water op de grondtoon overheerst.

Als gevolg van deze definitie zal de vraag kunnen opkomen: wat is water? Onder water verstaan we het geluid, dat ontstaat door verplaatsing van water, o.a. door gieten, door stromen en door vallen. Indien onze definitie juist is, dan vloeit daaruit voort dat de kenmerken van waterslagger zijn: 1° de geslagen vorm en 2° het overheersen van het water op de grondtoon.

Zonder deze twee kenmerken zal waterslagger daarom niet kunnen bestaan. Een afwijking van bovenstaande definitie moeten wij toepassen ten aanzien van de waterrol.

De waterrol is namelijk geen geslagen toer, doch een zuivere roltoer, zo gesloten in vorm dat van slaan geen sprake is. Door de overheersing van het water op de grondtoon en door zijn even grote muzikale waarde als de rollende waterslagger heeft men hem van meet af aan met rollende waterslagger gelijk gesteld.

Als het echter aankomt op de interpretatie van deze toer, dienen wij hem van de overige waterslagger te onderscheiden.

Mede omdat het muzikale effect van waterrol even groot kan zijn als van de rollende waterslagger en omdat deze toer uitstekend past in het lied van onze waterslagger, is het goed dat wij aan hem dezelfde waarde hechten als aan de waterslagger.

Waterslagger wordt onderverdeeld in drie hoofdvormen, namelijk klokkende, bollende en rollende waterslagger. Elk van deze drie vormen heeft als kenmerk gemeen het slaan van water. Het onderscheid in de benaming van de drie vormen moeten wij in hoofdzaak zoeken in het ritme, d.w.z. de snelheid waarin de slagen elkaar opvolgen. In de klokkende waterslagger horen wij de slagen afgezet, dit is elke slag los van de andere, met een buiging van het water in de grondtoon.

In de bollende waterslagger horen wij de slagen sneller, meer tegen elkaar aanliggend, minder buiging in de grondtoon en minder afgezet dan de klokkende waterslagger.

In de rollende waterslagger horen wij de slagen korter, dicht tegen elkaar aanliggend en een snelle buiging van de grondtoon.

Zijn we eenmaal zover de waterslagger goed van de andere toeren te kunnen onderscheiden, dan moet onze studie erop gericht zijn de drie vormen van de waterslagger naar hun naam te bepalen.

Klokkende waterslagger.

Merkwaardig is het, dat iedere stam, ja zelfs iedere vogel individueel verschilt in toon, in vorm en in ritme van de klokkende waterslagger. In de vorm alleen kan men een geweldig groot aantal variaties aantreffen. Het is zelfs niet te zeggen, hoeveel vormen, de klokkende waterslagger wel kan aannemen, want de vorm is zo aan wisseling onderhevig, dat steeds nieuwe vormen ontstaan en oudere vormen verdwijnen. Luisteren wij slechts naar het lied van de nachtegaal, dan horen wij alleen de klokkende waterslagger, een grote verscheidenheid van vormen. Wij horen dan onder meer de geslagen vorm, de klokkende vorm, de gebroken vorm enz. Zo is het ook bij onze waterslagger, met dien verstande, dat maar zelden meer dan een of twee van de hiervoor genoemde vormen in het lied van eenzelfde vogel gehoord, maar als wij veel vogels afluisteren, dan horen t.z.t. al due verschillende vormen zingen.

Bollende waterslagger.

De bollende waterslagger is de tweede hoofdtoer van het waterslaggerlied. De structuur van de bollende waterslagger is geheel anders dan die van de klokkende waterslagger en lijkt meer op rollende waterslagger dan op de klok. Heeft de klokkende waterslagger in elke toongroep een grondtoon die van diep naar boven stijgt, de bollende waterslagger heeft deze stijging in de grondtoon niet. Men zou kunnen zeggen dat de grondtoon in elke toongroep van de bollende waterslagger bol staat, terwijl de grondtoon van de klok een holle buiging heeft. Het aan de klokkende waterslagger identieke tongenspel is bij de bollende waterslagger nauwelijks of in het geheel niet te horen. Ook het ritme, d.w.z. de snelheid waarmee de slagen worden gebracht is verschillend in de klok. De kortere grondtoon in elke toongroep van de bol bewerkstelligt, dat de toer als geheel in een sneller ritme wordt gezongen. Tenslotte er is er nog een belangrijk verschil met de klok, nl dat de toongrepen minder zijn afgezet. Horen wij bij de klok elke slag duidelijk onderbroken met goede tussenruimten, bij de bol is deze tussenruimte kleiner. Ofschoon de bollende waterslagger gerangschikt wordt onder de onderbroken toeren, is de ruimte tussen de slagen maar klein.

Rollende waterslagger.

Evenals klokkende en bollende waterslagger bestaat ook de rollende waterslagger uit afzonderlijke slagen. Het verschil met klok en bol is echter, dat de slagen in een sneller ritme gebracht worden en dat de tussenruimte tussen de toongrepen nog kleiner is dan bij de bol. Overigens gelijkt de structuur van de rollende waterslagger veel op die van de bollende waterslagger, aangezien de klinkers en de medeklinkers van de toongrepen dezelfde zijn, als die bij de bollende waterslagger omschreven. Naast de diepte van de grondtoon is ook het watereffect bij de rollende waterslagger van grote invloed op de waarde van de toer.

Bij het vaststellen of wij met de rollende, dan wel met de bollende waterslagger te doen hebben, is derhalve, naast de lengte van de grondtoon, de snelheid waarmee de toongrepen elkaar opvolgen, bepalend voor het onderscheid.

Rollende waterslag kan evenals bol en klok in alle toonhoogten behalve i gezongen worden. Ook de rollende waterslag kan veel afwijkingen in vorm en toon hebben, waardoor de waarde vermindert. Hoog, vlak, droog, spat-tend en harde medeklinkers, maken de toer minder muzikaal en doen de waarde ervan dalen, terwijl ook de klinker a in de grondtoon nadelig werkt op het klankeffect.

Door alle tijden van het bestaan van de waterslager is de

toer **waterrol** beschouwd als een vorm van waterslag, die het lied geen afbreuk doet, integendeel, het muzikale effect kan verhogen. De waterrol is een samengestelde roltoer, en klinkt als of men met een rietje in het water kan blazen om een waterrol na te bootsen.

Door Ger Essenberg

Leiothrix argenteauris

zilveroornachttegaal

Deze vogels hebben een groot verspreidingsgebied. Ze komen voor in grote delen van Zuidoost-Azië, van de Himalaya tot op Sumatra. Zij prefereren het heuvelland en de gebergten en gewoonlijk houden zij zich op hoogten van meer dan 1200m op. Er

vindt alleen een verticale trek plaats: 's zomers trekken ze naar boven tot een hoogte van meer dan 2000m en voordat de winter komt, zakken ze af naar lagere regionen. Daar foerageren de 15cm lange vogeltjes in de ondergroei van de wouden, in hoog opgaand gras, theeplantages e.d. Daar wordt ook het nestje gebouwd, vervaardigd van grassen en vezeltjes, van binnen gevoerd met mos. Meestal zit het goed bevestigd in een takvork van een niet al te hoge struik. Het liefst hebben de vogels water in de buurt.

Buiten de broedtijd houden de vogels zich op in groepjes; soms zijn er meer dan 30, al of niet vermengd met andere vogeltjes.

Het voedsel bestaat uit insecten, die opgespoord worden tussen het gebladerte. Ze voeren daar net zulke acrobatische toeren uit als we kunnen zien bij onze kool- en pimpelmezen. Ook zaadjes en besjes worden niet versmaad. Tijdens het foerageren "babbelen" de vogels voortdurend met elkaar, alsmat zij tjeppen en piepend. Soms wordt een aangehouden gefluit vernomen, dat beschreven wordt als een helder "siesiesie-swieewie". De echte zang bestaat uit zeven tot acht toontjes; tijdens het "voordragen" trekken de zangers met de vierkies.

In een ruim beplante volière, die gedeeltelijk overdekt moet zijn, komen deze vogels tot voortplanting. Ze kunnen samen met andere vogels gehouden worden. Het wordt echter niet aanbevolen te samen met de japanse nachtegaal – *Leiothrix lutea* te houden. Beide vogels

houden er een territorium op na dat fel verdedigd wordt.

Als nest kunnen we ze een open kanariëkastje geven, maar liever maken ze een eigen komvormig nest in een conifeer o.l.d. Bij de nestkeuze zal het mannetje met een kokosvezel in de snavel met enigszins opgetrokken vleugels hippen naar diverse nestgelegenheden. Daarbij maakt hij dan zacht knarsende geluidjes, daarna zullen man en pop gezellig samen gaan zitten kroelen.

Is eenmaal het nest naar keuze met wat kokosvezels en ander zacht materiaal gemaakt, dan zal het niet lang meer duren dat er 3 roomkleurige witte eitjes met bruine stippels op de stompe zijde zijn gelegd. Na 13 dagen zullen de roze naakte jongen met een weinig dons het ei verlaten. Een drukke tijd breekt dan voor de ouders aan. Behalve het basisvoer, dat moet bestaan uit universeelvoer, wat fruit zoals appel e.d. en pinky's, buffalo- en meelwormpjes, moet tijdens de opfok van de jongen het voer aangevuld worden met o.a. wasmotten en tahoe. Verder zullen de vogels het nodige aan insecten vangen die in de volière rondvliegen.

De donkere oogjes gaan na 3 à 4 dagen open, de jongen groeien snel en op een leeftijd van 5 dagen moeten zij geringd worden met 3,2 of 3,5mm ringen. Na 10 -12 dagen verlaten ze het nest en keren daar niet meer in terug. Ze worden dan nog wel door de ouders gevoerd, maar verder met rust gelaten.

Het jeugdkleed is afhankelijk van het voer dat je geeft. Als de jongen geen kleurtoevoeging krijgen, blijven ze tot de nu matgrjs met een bleekgele keel. Geslachtsonderscheid is zo erg moeilijk. Als de jongen op kleur komen, krijgen de mannetjes na enkele weken de rode keelveren, hun bleekrode vleugelband met geelgroene vleugelpenomzoming en de grijze staartpenen met geelgroene omzoming. Voor de popjes gelden de grisgroene grondkleur met matzwarte kop, de zilveren wangtekening, de gele neusveertjes en de gele keel. Zilveroornachtgalen zijn brutale vogels die, als er eenmaal jongen zijn, de meelwormen bij het gaas uit je vingers komen halen!

Geslachtsbepaling door DNA uit veren

■ Betrouwbaar ■ Zonder risico ■ Diervriendelijk ■ Niet leeftijdsgebonden

Vederlichte prijzen! Hoe meer analyses, hoe lager de prijs.

1 - 3 analyses:	per € 14,99
4 - 10 analyses:	per € 13,99
11 - 20 analyses:	per € 12,99
21 - 40 analyses:	per € 11,99
af 41 analyses:	per € 10,99

Taurus Diagnostik
 Universitat Beiefeld | Bio V
 Universitätsstr. 25 | D-33815 Beiefeld
 telefoon +49(0) 521 106 5694 / fax +49(0) 521 106 5654
 www.taurus-diagnostik.de / email info@taurus-diagnostik.de

AFCON KUNSTSTOF - GAAS

Een ijarsterk produkt, weer- en windbestendig. Vogels kunnen niet beschadigen. Ideaal voor volières
 Div. maten 4x4 - 13x13 - 14x15 - 25x18 mm Werkbreedte 2 of 4 meter. Zwart-transparant

13x13 vanaf 100 m ² of meer	13x13 vanaf 25 m ² tot 100 m ²	13x13 vanaf 1 m ² tot 25 m ²
Slechts € 1,00 per m²	Slechts € 1,10 per m²	Slechts € 1,20 per m²

Goedkoop te verzenden binnen 24-48 uur

Telefonisch bereikbaar van 8.00 tot 23.00 uur: 06-53 48 69 32
 Van 22.00 tot 23.00 uur Tel.: (0591) 61 26 07 Fax: (0591) 64 93 66

Verkoopadres: Schansstraat 50 7825 TA Emmen Internet: www.afcon.nl

Turdus rufopalliatus – Mexicaanse lijster

Inleiding

Een grote prachtig uitzijende lijster. Het roodbruin op rug en vleugeldelen valt meteen op. De kop is grijs en de witte keel is zwartgestreept. Alleen in Mexico voorkomende lijster die de laatste jaren steeds vaker op bezoek gaat in het zuidwesten van Amerika. In allerlei landschappen kom je ze tegen, ook in grotere tuinen en plantages, meestal tot een hoogte van 1500m. Er is een populatie in de buurt van Mexico-stad die tot op hoogtes van 2200-2500 voorkomt. De man of pop apart zijn moeilijk te herkennen, maar naast elkaar zie je duidelijk dat de pop over het algemeen bruiner is dan de man. Zijn zang is een melodieuze liedje dat hij telkens herhaalt. Ook produceert hij soms een soort fluittoon (net als mensen), waarschijnlijk om contact te maken/of houden met soortgenoten. Zijn zang is zeer typisch.

Mijn eerste kennismaking

In het najaar van 2005 kreeg ik te horen dat een handelaar in het zuiden des lands een aantal van deze lijsters binnen zou krijgen vanuit Frankrijk. Na overleg met mijn maat Robert Paul uit Friesland besloten we 4 koppels aan te schaffen, omdat we er redelijk van overtuigd waren dat dit wel eens een eenmalige kans zou kunnen zijn. Na telefonisch contact met de handelaar werd afgesproken dat ik de ochtend na binnenkomst van de vogels 4 koppels mocht komen uitzoeken. Uit de literatuur had ik begrepen dat er verschillen waren tussen mannen en poppen en dat ze redelijk makkelijk te herkennen moesten zijn. Maar als je dan voor zo'n volière staat met een aantal pas ingevoerde exemplaren, zijn de geslachtsverschillen toch haast niet te onderscheiden. Ik besloot eerst de 4 mooiste en fel gekleurde exemplaren uit te zoeken en daarna mooi uitzijende exemplaren maar dan met een fletsere kleur. Later bleek dat ik geluk had, want het waren 4 koppels! 2 koppels gingen naar mijn vriend Robert en 2 koppels naar mij. Na plaatsing in hun nieuwe onderkomen waren het in het begin redelijk schuwe vogels, maar na een tijdje begonnen ze toch wat te wennen aan hun verzorger. Het seizoen 2006 bracht voor de Mexicaanse lijsters niet veel goeds. De vogels bleken uiterst gevoelig te zijn voor parasitaire wormbesmetting en de een na de ander stierf in een heel kort tijdsbestek. De wormkuur met Cydectin bleek voor enkele lijsters nog net op tijd te zijn gekomen. Robert had nog een pop over en ik nog twee mannen. Daar zaten we dan met nog maar drie Mexicanen; wel een heel erg smalle basis om verder te gaan.

De kweek

De losse pop die bij Robert in een wat afgelegen dichtbegroeide vlucht zat, bleek stekem een nest gebouwd te hebben. Dit feit gaf ons weer wat meer hoop om nakweek te verkrijgen van deze prachtige soort. In het najaar van 2006 besloten Robert en ik de overgebleven pop naar Someren te brengen en deze werd bij mij samen met een man in een volière geplaatst. Dit ging zonder verdere schermutselingen, onderling konden ze het goed met elkaar vinden. Ze zaten nu in een licht beplante volière van 3m lang, 2m hoog en 1,30m breed. In de eerste weken was er weinig van dit koppel waar te nemen, omdat ze continu verscholen zaten in een van de twee coniferen die in de volière stonden. De volière staat heel dicht bij het raam van onze huiskamer en telkens als iemand van het gezin zich maar een beetje voor het raam bewoog, vlogen beide lijsters meteen weer de coniferen in. Allereerst werd dit schuwe gedrag wat minder, totdat het zelfs zover kwam dat de lijsters bleven zitten, al zagen ze je door het raam kijken. Nu kon je vanuit de huiskamer ook goed zien wat een prachtige vogels deze Mexicanen zijn. Ze zagen er topfit en perfect uit! Het was ergens in het midden van april toen ik de man voor het eerst wat zag zingen; ja, zag, want horen deed je nog niet veel, zo zachtjes zong hij. De weken gingen voorbij en hij begon steeds luider te zingen. Op een gegeven moment was dit zo luid dat ik hem binnen in de huiskamer kon horen. Het was een karakteristiek geluid dat je altijd meteen herkent. Bij sommige soorten moet je soms even nadenken alvorens je weet welke het dan wel is, bij deze niet.

Als een van de eerste begon hij heel vroeg in de ochtend met zingen, soms een half uur, soms langer, maar je hoorde hem ook later op de avond. Het zingen was een leuk melodieuze wijze dat weliswaar dikwijls herhaald werd, maar nooit verveelde. De man had duidelijk zijn territorium gezet en de pop begon dan ook medio mei met nestelen. Het nestmateriaal sleepte ze in een horizontaal geplaatste mand (de opening aan de zijkant), maar in het begin wilde het niet zo vloten. Daar kwam begin juni plotseling een einde aan, want ze begon ineens flink te nestelen. De man stak geen vinger (poot) uit, hij floot alleen maar wat. De pop nam dan ook het hele bouwen voor haar rekening. Het was 6 juni toen ik in een mail aan mijn vriend Robert schreef: "YESSSSSSSSS, ze heeft het eerste ei gelegd !!!" Dat deed ze nog twee dagen meer, elke keer legde ze het ei voor half 11 in de morgen. Vanaf het 3e ei begon ze met broeden en dat zou ze de hele rit ook alleen doen. Manlief kwam alleen op de rand van het nest zitten, als de pop even wat moest eten of haar toilet moest doen, maar verder deed hij helemaal niets. Hij zat wel hele dagen op 75cm van het nest, soms zingend, soms half slapend, maar wel altijd in de onmiddellijke omgeving van het nest. Tijdens het voeren op 19-6 hoorde ik wat gepiep waarbij ik ook meteen kippenvel kreeg. Ik had tot dan nog niet gekeken of de eieren bevrucht waren, uit angst dat ik de oudervogels zou verjagen, omdat ze nu opnieuw schuw waren geworden. Het piepen maakte voor mij duidelijk dat de eieren dus wel bevrucht waren en er nu jongen waren. Heel vlug keek ik even met een spiegelje in het nest om me daarna van de volière te verwijderen, zodat de rust in huize Mexico weer zou terugkeren. Twee jongen lagen in het nest, een geweldig gezicht, en een dag later kwam het derde ei uit. Al enkele dagen voor uitkomst had ik de hoeveelheid levend voer verhoogd. Ik gaf buffalo's bestrooid met insectenpoeder en regenwormen. Opvallend was dat de regenwormen in het geheel niet gevoerd werden. Ze werden wel letterlijk in mootjes gehakt, maar lagen daarna nog dagen in de volière op de grond. Ook ander voer zoals levende sprinkhanen, diepvrieskrekels en wasmotten werden niet of maar monojesmaat genomen. Wel zag ik de man in de eerste dagen na uitkomst flink achter alle soorten insecten aanvliegen die in de volière zaten, iets wat mijn Stremans eilandlijsters ook altijd deden. Vanaf hier begon het werk van de man ook echt, het merendeel van het voeren werd door de man verzorgd, want de pop zag je in het geheel niet meer omdat zij verscholen zat in het groen. Het was mooi te zien vanuit de huiskamer hoe de man diverse pogingen ondernam om een vlieg of wat dan ook te vangen. Heel dikwijls lukte hem dat ook. Het insect werd met enkele kloppen op een zitstok doodgemaakt en meteen aan de jongen gevoerd. Na een dag of vijf deed hij dit niet meer. Van nu af voerde hij zijn kroost uitsluitend nog met bepoederde buffalo's. Robert en ik besloten de jongen niet te ringen, uit angst dat de ouders de jongen uit het nest zouden gooien. Een eventueel volgend nest zou wel geringd worden. De 3 jongen groeiden voorspoedig, al zag ik wel met mijn spiegelje dat er eentje wat achterbleef, maar er wel gezond uitzag. Op 6 juli, precies een maand na het leggen van het 1e ei, vloog vroeg in de morgen het 1e jong uit. Later die dag volgden de overige 2 jongen. Het was een geweldige aanblik om de ouders met hun drie jongen op een stok te zien zitten. De eerste dagen na het uitvliegen zijn de jongen ook goed benaderbaar. Na enkele dagen nemen ze het iets schuwere gedrag van hun ouders over en vliegen bij onraad de coniferen in. Op het moment dat het weer wat rustiger is, komen ze meteen weer

De

usel

te voorschijn. De pop had ik, ondanks dat ze in een kleine niet dicht-begroeiende voliëre zat, al een week niet meer gezien en ik durfde in de voliëre ook niet naar haar te zoeken, omdat ik dan de rest van de familie te zeer zou opjagen. Met het uitvangen van de jongen zou ik wel zien waar ze zich telkens verscholen hield, maar zover was het nog niet. Het was de bedoeling de jongen zo lang mogelijk bij de ouders te laten. Heel dikwijls is het bij turdussoorten zo dat de man al achter de jongen begint te jagen nog vóór die geheel zelfstandig zijn. Bij dit koppel was dat in het geheel niet het geval, nooit zag ik dat de man achter de jongen aanjog of enige andere vorm van agressie jegens zijn jongen vertoonde. Ook de pop kon die zeldzame keren dat ze te voorschijn kwam, dicht in de buurt of zelfs naast de man gaan zitten zonder dat ze werd lastiggevallen. Toch ging er op 20 juli nog een jong dood, waarschijnlijk het achtergebleven jong, maar dat was niet meer te zien of te achterhalen. Het was wel een teleurstelling, maar er bleven nog 2 werkelijk prachtige jongen over waarmee ik heel tevreden was. Drie dagen later ving ik deze uit en plaatste ze apart in een voliëre. Daarin zouden ze de komende maanden verblijven. Enkele dagen later kwam de pop uit haar schuilplaats en begon meteen weer te nestelen! Uit dit tweede nest kwamen 3 prachtige jongen die op het moment van schrijven net zijn uitgevlogen en zoals voorgenomen alle drie geringd.

Voeding

Ik geef mijn lijsters het gehele jaar door pellets, aangevuld met krenten. Net voor de verstrekking voeg ik hier wat Spirulina aan toe. Alleen tijdens de wintermaanden geef ik meelwormen, in het begin van maart stop ik hiermee. Tijdens het kweekseizoen geef ik buffalo's en vijf dagen voor het uitkomen van de jongen begin ik met het geven van regenwormen die ze onbeperkt krijgen, als ze eenmaal jongen hebben.

Conclusie

Een prachtige lijstersoort uit het geslacht Turdus die maar in kleine aantallen in onze voliëres aanwezig is. Eenmaal geacclimatiseerd en gewend een makkelijk te houden soort met een redelijke kans op nakweek. In gedrag een interessante soort waarvan nog lang niet alles bekend is. Het baitsen heb ik bijv. nog nooit mogen aanschouwen. Met deze 5 jongen komt ons totaal nu op 8 Mexicaanse lijsters. Wetende dat er nog enkele liefhebbers zijn die een koppel bezitten en enkele die een losse man hebben zitten, geeft deze soort een goede kans om voor onze voliëres behouden te blijven.

Tekst en foto's: Henk van de Broek

Voor vragen en reacties kunt u mailen naar h.vandebroek@chello.nl

De Boekenwurm

Papegaaien van A tot Z

Auteur: Thiely de Moor - van Kleef

Nederlandstalig is er lange tijd niet zo'n uitgebreide uitgave verschenen over alles wat je moet weten over het houden van papegaaien. De auteur is zelf ervaringsdeskundige en heeft door de jaren heen uitvoering dagboeken bijgehouden over het houden en kweken van deze soorten vogels. Al die ervaringen zijn in dit boek verwerkt. Het boek behandelt eerst de verschillende kweekmethoden zoals natuurbroed, kunstbroed en de handpook. Daarna wordt er een hoofdstuk gewijd aan de verschillende soorten papegaaien zoals de grijze roodstaartpapegaai, de amazones, de kakatoes, de ara's en de edelpapegaaien. Uitgebreid wordt er stilgestaan bij de aanschaf en natuurlijk hoe je met je papegaai in huis moet omgaan. Alle denkbare onderwerpen passeren de revue en ook de voeding wordt besproken in een apart hoofdstuk. Voor de beschrijving van het gedrag van papegaaien en de behandeling van gedragsproblemen is de gedragstherapeute Debbie Rijnders ingehuurd. Zij heeft haar kennis in een apart hoofdstuk over gedrag opgetekend. Als laatste sluit dierenarts Hedwig van der Horst met een medisch hoofdstuk de rij. In het boek zijn overzichten opgenomen van voedingsschema's, kweekverslagen, groeischema's, een dagboek van een kweker en belangrijke adressen. Kortom, een heel complete uitgave, waarvan de tekst ondersteund wordt met kleurenfoto's.

233 pagina's, 25 x 17 cm, in band, Nederlandstalig, prijs € 29,95 + € 3,00 verzendkosten. Naar België zijn de verzendkosten € 6,00. Bestelnummer C090.

Senegalpapegaai

Auteur: Ellen Uittenbogaard

Als u thuis een Senegalpapegaai houdt of van plan bent een dergelijke vogel aan te schaffen, dan is deze uitgave wat voor u. Alle aspecten die bij het houden van zo'n vogel komen kijken, worden in deze uitgave behandeld. De Senegal-papegaai, ook wel bonte boer genaamd, is makkelijk in huis te houden en goed tam te maken.

Onderwerpen als aanschaf, huisvesting, verzorging, gedrag, bezigheidstherapie, voeding en ziekten, alle komen ze in deze uitgave voorbij. De geboden informatie zal uw kennis verrijken en het leven van de bonte boer in uw huis veraangenamen. Rijkelijk voorzien van kleurenfoto's.

64 pagina's, 23 x 16 cm, paperback, Nederlandstalig, prijs € 4,99 + € 2,50 verzendkosten.

Naar België zijn de verzendkosten € 4,00. Bestelnummer C080.

Te bestellen bij vogelboekhandel J&J te Nunspeet door overmaking van het betreffende bedrag + de portokosten op Rabobanknummer 347580904 of Postbanknummer 6791634 o.v.v. het bestelnummer en uw adres. Voor België op Postcheque 000-1701713-42. Zie ook onze website www.vogelboekhandel.nl

Volière van de maand

Geachte redactie,

Mijn man Kees zou ik graag willen verrassen door hem op te geven voor "volièrre van de maand"!

In het voorjaar van 2004 heeft hij van een heel groot stuk tuin een volièrre gemaakt. Hij heeft een enorme kooi gebouwd. Een reusachtige en bijzondere volièrre compleet met vijver erin.

Deze kooi loopt door naar onze schuur en daar heeft Kees een binnenhok gemaakt met broedkooitjes.

We hebben heel veel wildzang, kanaries, lijsters, nachtegaleen en (zie foto) een koningsglansspreeuw. Onze volièrre is een lust voor het oog en we beluisteren op ons terras veel openluchtconcerten.

Helaas is de vlucht/kooi zo groot dat die niet op één foto past, dus daarom zijn er wat foto's genomen in de kooi.

Het lijkt me een enorm leuke verassing.

Als mijn man van zijn werk komt, struint hij meteen de volièrre in om in alle coniferen en struiken de nestjes te checken en de koningsglansspreeuwen meelwormen uit zijn hand te laten eten.

Groetjes,
Debra Kroon.

Beste vogelvrienden,

Hierbij stuur ik een foto van mijn volièrre, die nu 4 jaar staat. Het nachtverblijf is 3m lang, 1.50m breed en 2m hoog. De buitenvlucht is 6.50m lang 1.50m breed en 2m hoog en beplant met tijgerriet, bamboe, rododendron, hazelaar en coniferen.

Zoals u op de foto ziet is de voorkant aan de buitenkant van de volièrre over de hele lengte aangeplant met allerlei verschillende planten en struikjes. Dit geeft een heel mooi effect. Er vliegen kanaries, blauwfaantjes, goudbuikjes en mozambiquesijsjes en er zijn ook kwartels. In 2003 had ik 24 jonge kanaries en in 2004 26 stuks. Bij mij broeden ze in de coniferen of nesthokjes langs de kant. Alle vogelliefhebbers een heel goed broedjaar toegewenst.

Vriendelijke groet,
M. Hogeveen, Soest

A.O.B. "DE VOGELWERELD"

Lees DE VOGELWERELD maandelijks tijdschrift van de A.O.B. (Algemene Ornithologische Bond van België)
Jaarlijks abonnement 2005 van Januari tot December, ten bedrage van € 29,50. Te storten op Nederlandse postrekening 115834 van:
DE VOGELWERELD - BRUSSEL. Om een proefnummer van ons tijdschrift te bekomen kunt u dit aanvragen bij onze dienst:
LEDENADMINISTRATIE. Adres: VAN BOVEN Francois -Bosveldstraat 2 - 9280 Wichelen België. - Tel.: (0032) (0) 52 / 42.21.75.

SCHERPE MAAGKIEZEL

* voor kanaries, tropen, wildzang, kleine parkieten, etc. * voor grote parkieten, papegaaien, kwartels, fazanten, etc. * voor postduiven.

Uw vogels hebben geen tanden. Wel een spermaag. Zorg dat er scherpe kiezel in zit!

VERKRIJGBAAR IN ALLE DIERENSPECIAALZAKEN.

NU OOK OESTERSCHELPENGRIT

(Gratis monster en folder bij)

F. THIJSSSEN MILL

SPECIALIST IN SCHERPE MAAGKIEZEL
Tel. (0485) 45 17 37 - Postbus 29, 5450 AA MILL

Aluminium volièrres
op maat gemaakt.

Bel voor een
gratis offerte:

0522-281776

of kijk op: www.waluvo.nl

IJsvogels eten kettingzaagkrekels

Ik zie hem al uit de verte aankomen en geef Bob een por. 'Kijk moet je zien, 's werelds grootste sombrero (Mexicaanse hoed)'. Over het zandpad komt een man aanfietsen. Hij houdt zijn stuur krampachtig vast, rug kaarsrecht. Je hoort hem denken: niet vallen. Op zijn hoofd vervoert hij een tweepersoons matras. Gemaakt van 8 aan elkaar genaaide rijstzakken gevuld met gras, Africanstyle.

Met zijn blauwe hemd en het roodwitte matras doet hij me denken aan een teugelijsvogel. Deze soort lijkt vanaf zijn uitkijkpost ook altijd te balanceren met zijn reusachtige snavel. In tegenstelling tot wat veel mensen denken, eet deze ijsvogel niet alleen vis. Sterker nog, zijn voedsel bestaat voor 70 % uit insecten.

En zo net na de regentijd is het feest voor de vogels. Alles is in bloei en achter ons huisje groeit olifantengras zover als het oog reikt. Leve de lol voor de bijeneters, scharrelaars en ijsvogels. Ik zie de teugelijsvogel vaak duikvluchten maken om vervolgens met iets verrassends tevoorschijn te komen. Laatst had hij een gekko (hagedisje) te pakken. En ik heb wel eens verhalen gehoord over ijsvogels die kleine slangetjes eten. Lijkt me nog een heel gedoe.

Meestal bestaat zijn vangst echter uit een sprinkhaan, cicade of ander insect waarvan ik de naam niet weet. Dit brengt me op een andere interessante hobby van me. Ik maak er namelijk een sport van om de insecten die we hier dagelijks tegenkomen van een zelfbedachte naam te voorzien.

U wilt enkele creaties horen. Oké, daar gaan we. De kettingzaagkrekkel, de schommelstoeltor, hagelslagwormpjes, de parelveugel-glazenwasser en de zilversmidkikker. De meeste namen zijn gebaseerd op het geluid dat ze produceren. Ja, ik weet het, ik heb te veel vrije tijd hier.

Angelique Silva

Fotograferen is al sinds jaar en dag mijn grootste passie. Mijn schoonvader Cees Scholtz leerde me de fijne kneepjes van vogelfotografie. Na jaren van veldonderzoek in Gambia samen met mijn vriend Bob, hebben we dan eindelijk onze eigen Lodge - Het PiccaLaa (vogelzang) Nature Resort in Tanji. Hier genieten we gedurende de wintermaanden van de heerlijke Afrikaanse zon, de vriendelijke mensen en natuurlijk de duizenden vogels.

Onze Jeugd

Echt vliegen, hoe doe je dat?

Vliegen als een vogel.

Er is één ding dat Minna liever wil dan wat dan ook: vliegen. Niet in een luchtballon of een vliegtuig, nee echt vliegen. Zoals een vogel.

Minna heeft wel een idee hoe dat zou moeten voelen: net zoals dat zweverige gevoel dat je hebt als je nog niet slaapt, maar ook niet helemaal meer wakker bent. Maar écht vliegen, dat lukt haar niet.

Minna heeft de hoop al bijna opgegeven en dan vertelt een visser haar een geheim.

Een fantastisch prentenboek over een meisje dat dapper volhoudt, ook al lacht iedereen haar uit.

Leuk voorleesboek.

De auteur en de illustrator

Maria van Eden heeft bij elkaar al meer dan honderd boeken geschreven en geïllustreerd.

Voor dit boek maakte Alice Hoogstad de illustraties, met verrassende perspectieven vanuit de lucht en vanaf de aarde.

Prijs geb. € 13,50. | ISBN 978-90-285-5115-6 | NUR 273 | Uitgeverij Leopold b.v. Amsterdam

osel

Index Onze Vogels 2007

Agapornus, fisheri	194	Kanaries	6	Parkieten, gras	70
Agapornus, fachen	194	Kanaries, bernier	207	Parkieten, gras	379
Baardmanneetje	186	Kanaries, bonte	221	Parkieten, gras- Engelse	199
Baardmanneetje, Europees	186	Kanaries, halfzijdig	124	Parkieten, Roodrug opaline	368
Bloedmijten	131	Kanarie, harzer	407	Parkieten/ kakariki	193
Braamsluiper	118	Kanaries, timbrado	122	Prachtvinken, Afrikaanse St. helenalazantje	373
Cini, Afrikaanse citroen	254	Kwartel, gele	12	Putter, klein	197
Duiven, indische groenvleugel	241	Kwartel, zwarte vecht	190	Putter, mijn kweek	197
Duiven, Kaapse tortel	230	Lepelaar, Afrikaanse	402	Putter, wildkleur	158
Edelzanger	189	Lijster, Mexicaanse	420	Reisvereniging, Sarajevo	411
Edelzanger, deel 2	18	Lus, zwarte	167	Roodmus, Europees	188
Edelzanger, geelstuit	234	Mees, kool	58	Rosella, pennant	97
Edelzangers	156	Mees, pimpel	86	Sjzen, wildkleur	223
Edelzangers	110	Mees, staart	33	Spreeuw, roodvleugel	218
Fazant blauw, prachtvink	16	Meeuw, Japanees	268	Spreeuwen	224
Forpus passerinus	182	Minia, roodstaart	236	Spreeuwen	258
Forpus, passerinus	182	Mus, rood Europees	188	Tapuit, roodborst	114
Gaailijster, witwang	26	Mussen, Heggen	376	Troepiaal	18
Gonen, niet	154	Mutaëwiger, deel 15	90	Vererving, X&Y of Z&W	413
Goudfinken	3	Omel, shan	262	Vinken, regenboog	75
Gouldamadine, de bruine brunkop	78	Papegaai, dwergblauwstuit	228	Vinken, saffraan	147
Grasparkieten, Engelse	199	Parkiet, geschilderde	408	Vinken, sport	270
Kanarie, bernier	206	Parkiet, gras	117	Vliegenvanger, oranjebuk	414
Kanarie, Europese	347	Parkiet, gras	227	Waterroodstaartje	398
Kanarie, mehringer	362	Parkiet, gras	267	Ziekten bij vogels	61
Kanarie, zang	284	Parkiet, guayaquil	164	Ziekten, bloedluin	239
		Parkiet, portincoin	7		

Bondsmedelingen: 28, 64, 100, 136, 174, 211, 246, 282, 318, 352, 389, 428

Jeugd: 21, 67, 99, 135, 173, 209, 244, 279, 314, 351, 390, 427

Kalender: 19, 60, 94, 129, 169, 207, 243, 273, 309, 345, 383, 418

Vogels uit Ghana: 71, 107, 143, 179, 323, 359, 395, 431

Volière van de maand: 15, 52, 105, 134, 172, 215, 251, 287, 312, 348, 387, 423

SUKSES

VOGELVOEDERS

Producten voor al uw zaadetende vogels

- Stalen Broed- en Stapelkooien **NIEUW!**
- Krachtvoerders
- Diverse soorten vitaminen
- Kleurstoffen
- Waspoeders

www.sukses.tv

Deft, Tel (045) 214 29 01 | Fax (045) 280 17 03

De